

NOTULEN

Voorzitter: dhr. R.T. Metz
Griffier: mevr. M.A.C. van Esterik

1. Opening en vaststelling agenda

VOORZITTER: Goed, dames en heren van de raad, zou ik u mogen vragen om de onderlinge beraadslagingen te staken en uw posities in te nemen? Meneer Corbeij, gooit u de deur gelijk dicht? Dank u. Ik maak gelijk misbruik van de gelegenheid. Ik open deze opiniërende raadsbijeenkomst van 30 maart 2023. Een bijzondere avond met een aantal agendapunten. Ik ga per agendapunt inleiden want we wijken hier en daar af van de gebruikelijke protocollen, maar laat ik beginnen bij agendapunt één. Is er behoefte om de agenda aan te passen of niet? Nee, dan is die hiermee vastgesteld.

2. Spreekrecht over een niet eerder geagendeerd onderwerp

VOORZITTER: Er heeft zich niemand gemeld voor het spreekrecht over een niet eerder geagendeerd onderwerp dus daar zijn we ook mee klaar.

3. Agendapunten ter bespreking

a. Bestemmingsplan Amersfoortsestraat 126

VOORZITTER: Dan gaan wij naar agendapunt 3 ter bespreking: bestemmingsplan Amersfoortsestraat 126. Vooraf heeft zich gemeld de heer Gideonse die namens zijn cliënt, de heer Bakker, een inspraakreactie wil verzorgen. Mag ik meneer Gideonse vragen om naar die microfoon te wandelen? U weet inmiddels de weg, zou ik zeggen. Meneer Gideonse, u heeft het woord.

DE HEER GIDEONSE: Dank u wel, voorzitter. Geachte leden van de raad, ik mag weer een keer inspreken en dit keer met een positief verhaal. De initiatiefnemer wil iets en hij gaat dat misschien krijgen. Dat weten we nu nog niet vanavond, maar hopelijk weten we dat binnenkort wel. Eindelijk, na best wel een lange tijd, hoopt in ieder geval de initiatiefnemer dat er een positieve bestemming komt op de kantoorvilla aan de Amersfoortsestraat 126 gelegen, die aansluit bij de behoefte. Het is thans een kantoorvilla. De kantoormarkt is kennelijk niet zodanig dat het invulling kan krijgen, dus wonen lijkt dan een hele juiste oplossing om toch een doelmatig gebruik mogelijk te maken. Er is nog een klein puntje. U heeft dat misschien kunnen lezen in de inspraakreactie van initiatiefnemer, dat die nog niet helemaal duidelijk is van hoe het college nou kijkt naar de planologische situatie. Is het binnen of buiten de bebouwde kom? De initiatiefnemer is van mening dat het buiten de bebouwde kom ligt en dat een bestemmingsplanprocedure dus de aangewezen weg is om er een woonbestemming op te krijgen. Als dat anders zou zijn, als het binnen de bebouwde kom zou zijn, zou je met een veel eenvoudiger procedure een functiewijziging kunnen hebben aangevraagd. Dat is dus niet gebeurd. Dat is ook niet aan de orde volgens de initiatiefnemer. Volgens het college zou dat misschien wel aan de hand kunnen zijn. Dan heb je kostenverhaal en de ingewikkeldheid van een procedure. Dan heeft de initiatiefnemer ook nog kennis genomen van een tweede zienswijze: iemand die bang is dat het gebruik niet zou blijven bij een reguliere bewoning. Ik denk dat er geen aanleiding voor is om daar bang voor te zijn. De initiatiefnemer is intussen geen eigenaar meer van het naastgelegen of achtergelegen verblijfsrecreatieterrein. Er is heel veel gebeurd op het gebied van handhaving en ik neem aan dat het college dat ook nauw gelet in de gaten houdt. Wat initiatiefnemer betreft zijn er geen beletselen voor uw raad om dit plan vast te stellen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Gideonse. U weet al dat ik nu ga vragen of er nog aanvullende vragen vanuit de raad zijn. Ik zie meneer Van Leijenhorst. Gaat uw gang, meneer Van Leijenhorst, Soest2002.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

DE HEER VAN LEIJENHORST (SOEST2002): Meneer Gideonse, u bent hier niet voor niks. U spreekt de raad toe en ik heb alle stukken gelezen. Ik weet wat er speelt, maar ik heb één vraag aan u: wat zou u van de raad willen wat wij gaan doen? Wat verwacht u van ons?

VOORZITTER: Eigenlijk is dat buiten de orde. U kunt een toelichtende vraag stellen. Volgens mij was de inspraak daar wel duidelijk over. Dit is geen toelichtende vraag, maar goed. We hebben zo waar nog wel een hele avond te gaan, maar als u antwoord wil geven, vooruit. Laten we het leuk beginnen. Meneer Gideonse.

DE HEER GIDEONSE: De initiatiefnemer zou graag willen dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Dat moge duidelijk zijn. Daar heeft u ook een anterieure overeenkomst over gesloten. Dat lijkt hem logisch dus. Het lijkt een goede ruimtelijke ordening te zijn. Hij zou graag zien dat uw raad dat zou vaststellen zoals het voorligt.

VOORZITTER: Dat is ook een helder antwoord. Dank u wel. Anderen nog met toelichtende vragen? Als dat het geval is, dan dank ik meneer Gideonse voor zijn inspraak en een duidelijk antwoord op de gestelde vraag. Dan kijk ik nu naar de raad of er vragen over dit onderwerp zijn, bestuurlijke vragen aan het college. Mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk zie ik, meneer Van Leijenhorst. Mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk, u heeft het woord.

MEVROUW TER BEEK-SUIJKERBUIJK (GL): Dank u wel, meneer de voorzitter. Bij ons een hele simpele vraag. De inspreker deponeerde al en wij willen hem inkoppen: hoe zit het met binnen of buiten de bebouwde kom? En klopt de opmerking van de inspreker dat ook ambtelijk is aangegeven dat het plangebied niet binnen de bebouwde kom ligt?

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk. Meneer Van Leijenhorst.

DE HEER VAN LEIJENHORST (SOEST2002): Voorzitter, mijn vraag gaat over hetzelfde. We hebben allemaal de stukken kunnen lezen. Er is voor veel mensen toch onduidelijkheid over binnen en buiten bebouwde de kom. Nou nemen wij wel aan dat het waarschijnlijk wel goed in elkaar zit, maar wij willen toch graag weten waar we ja tegen zeggen. Ik zou het college willen verzoeken om binnen een paar dagen ons een duidelijk verhaal te geven van -dat mag op een korte notitie zijn- hoe het nou werkelijk in elkaar zit. Wij kunnen er geen chocola van maken. Dat is het verzoek.

VOORZITTER: Dat is helder, meneer Van Leijenhorst. Het gaat hier vooral om het maken van een bestemmingsplan. Zijn er nog andere vragen? Zo niet, dan kijk ik naar de wethouder van dienst. Twee heldere vragen. Wethouder Scholten, namens het college van B&W.

WETHOUDER SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter. Deze vraag is in zoverre niet relevant omdat met instemming van de indiener besloten is om hier een bestemmingsplanwijziging van te maken. Die bestemmingsplanwijziging ligt voor. Andere zaken liggen onder de rechter en daarover kunnen we geen uitspraak doen, maar door het ondertekenen van een anterieure overeenkomst is er wederzijdse instemming over het indienen en het afhandelen van een bestemmingsplanwijziging. Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Scholten. Zijn er nog vragen voor de tweede termijn? Als dat niet het geval is, heeft u nog behoefte om met elkaar in gesprek te gaan? Ook niet het geval. Dan komt deze voor de besluitvorming terug.

b. Bestemmingsplan Den Bliklaan, naast nr. 67

VOORZITTER: Ga ik over naar agendapunt 3b, bestemmingsplan Ben Bliklaan naast nummer 67. Zijn er mensen in deze raad die een vraag hebben aan het college van B&W? Als dat niet het geval is, heeft u nog behoefte om daar met elkaar over in gesprek te gaan? Ook dat is niet het geval. Dat betekent dat ook die terugkomt voor de besluitvorming.

c. Startnotities omgevingsprogramma's Mobiliteit, Wonen, Werken, Energietransitie, Water/riolering en Groen en Landschap

VOORZITTER: Dan gaan wij naar het pièce de résistance van deze avond, de startnotities omgevingsprogramma's mobiliteit, wonen, werken, energietransitie, water/riolering en groen en landschap. Gaat u rustig achterover leunen. Een korte inleiding. We hebben hier uitbundig over

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

gesproken met elkaar, ook in hoe gaan we de procedure doen? Omdat dit eigenlijk ook een afwijking is van wat we doen en eigenlijk past ons vergadersysteem daar ook weer niet helemaal goed bij. Bij het maken van de Omgevingsvisie heeft de raad het besluit genomen om het college te vragen voordat ze de participatie ingaan, met startnotities komen en die startnotities aan de raad voor te leggen. Dat is wat er nu ligt. Wat wij gaan doen is: we gaan een algemeen rondje maken over de startnotities. Daar gaan we alle fracties voor het woord geven. Dat zal ongetwijfeld tot een aantal vragen leiden. De gedachte was dat alle vragen van de fracties hierin verpakt zijn, maar zoals u al merkt, we gaan het vanavond niet al te streng aanpakken, want het gaat hier om het goede gesprek, want u pioniert hier ook met elkaar over een Omgevingswet die 1 januari ingaat en alle verschillende onderdelen, en met name de rol van de raad en al die verschillende onderdelen. We maken een rondje langs de fracties met bestuurlijke vragen en/of opmerkingen, dan schors ik een moment en gaat het college zich beraden op de beantwoording daarvan. Dan gaan wij in op de deelnotitie per fractie. Dan gaan we al die deelnotities langs. Als dat nog echt tot vragen leidt die direct beantwoord kunnen worden, doen we dat direct en anders doen we dat in de loop van volgende week, omdat de besluitvorming pas op 20 april plaatsvindt en de agendacommissie zich maandagavond nog gaat beraden over de vervolprocedure over hoe de raad met de startnotities wenst om te gaan, omdat dat ook nog onderwerp van gesprek is geweest en gebleven. Hoe zouden we het ook al weer doen? Kleinste fractie eerst hadden we voorgesteld? Natuurlijk eerst de inspreker, neem me niet kwalijk. Zonder een griffier ben je helemaal niks als burgemeester. We hebben één inspreker. Het gebruik is dat wij die voordat we de behandeling beginnen van het onderwerp de gelegenheid geven. Dat is die heer Rozeboom en hij is secretaris van de Fietsersbond Soest. Hij spreekt specifiek in over de startnotitie mobiliteit. Dat kunt u strak wellicht nog inhoudelijk betrekken. U kunt natuurlijk ook nog toelichtende vragen stellen. Meneer Rozeboom heeft inmiddels gezien hoe de procedure is. Volgens mij wist hij dat ook nog wel, want hij wandelt naar het spreekgestoelte. Meneer Rozeboom, als u op het knopje drukt, heeft u geluid en u heeft het woord.

DE HEER ROZEBOOM: Ik heb geluid en mijn glas valt er niet af. Dat valt weer mee. Goedenavond, allemaal. Mijn naam is Rob Rozeboom en ik sta hier namens Fietsersbond Soest om te reageren op de startnotitie mobiliteit. Daarvoor begin ik met complimenten te maken voor deze notitie, want tot onze grote vreugde: veel van wat we afgelopen jaren vroegen en aandroegen staat erin. Het bijzondere is: wat eerder aan dovemansoren gericht was, lijkt nu zelfs opeens beleidsvoornemen te zijn geworden. Met verwijzing naar de global goals is een hele grote kapstok gebruikt om dit stuk aan op te hangen. Dat is ook terecht, denk ik, in deze tijden van verandering, al dateren ze van 2015. De werelddoelen hebben hun kracht nog niet verloren. Jammer genoeg zijn niet genoemd alle andere inzichten: de Europese inzichten, aanbevelingen van onze Rijksoverheid, van onze provincie, van veel landelijke organisaties en van regio Amersfoort, waar we ook deel van uitmaken en afspraken hebben gemaakt op verkeerskundig gebied. Niet genoemd zijn de aanbevelingen van de Fietsersbond. Dat is natuurlijk een moeilijk punt voor ons. De Fietsersbond kwam enige jaren geleden met een landelijke fietsvisie 2040. Die is toen al door ons overhandigd aan de vorige voorzitter. Ik weet niet of die dat ook aan de huidige voorzitter heeft doorgegeven. Niet genoemd zijn ook de vele aanbevelingen door de jaren heen van ons. Om een heel belangrijke te noemen: ons onderzoek naar de verkeersveiligheid bij alle basisscholen in de gemeente Soest met aanbevelingen voor maatregelen. Dat onderzoek is door ons enige jaren geleden overhandigd aan de voorvorige voorzitter. Daarna deed Soest er weinig mee. Ook ons onderzoek wordt niet genoemd. Dat is jammer. We weten dat we als verkeersclub nog wel geraadpleegd worden, maar voelen dit, niet genoemd worden van al die zaken, toch als een achterstand. We denken dat meer fietsgebruik belangrijk is voor het welslagen van deze visie. Op pagina 7 van die 40 pagina's van de notitie staat de scope van omgevingsprogramma mobiliteit. Volgens ons worden de doelen van die scope pas haalbaar als de fiets in Soest een veel grotere rol gaat krijgen. Soest is een echte autogemeente met veel autoinfra, met gratis parkeren. De grote opgave is dus mensen uit de auto halen en op de fiets krijgen. Dat lukt volgens ons alleen als het de fietser extra aantrekkelijk wordt gemaakt, met veel meer veiligheid, veel meer comfort en veel betere bereikbaarheid. Slecht gedrag van automobilisten kan het fietsen onveiliger maken, maar de fietsers zelf zijn daar toe nog veel beter in staat. Zij kunnen de meest onwaarschijnlijke capriolen uithalen. Het is dan ook een zeer diverse groep van alle leeftijden, van alle variaties van bekwaamheid, van onzeker tot overmoedig, met allerlei type fietsen, met verschillende breedte, verschillende snelheden, daartussen allerlei mede-fietspadgebruikers zoals voetgangers, rolschaatsen, scooters, scootmobiele. Dan zijn er ook nog de vuilnisbakken die staan te wachten tot ze opgehaald worden. De geparkeerde werkbusjes die er soms staan, tegenliggers die je er soms tegenkomt, al of niet geregeld. Fietsen op een afgescheiden ruimte van een vrij liggend fietspad gaat vaak goed, maar ook rijdt vaak de fietser tussen auto's. Dan is de fietser veel kwetsbaarder. Dat is nou de grote

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

uitdaging voor de gemeente als verantwoordelijk voor de inrichting van de weg. De opdracht is moeilijk: maak een weg, maak een bocht, maak een kruispunt, een oversteek waarbij een fout niet een verschrikkelijk gevolg kan hebben. Van die verschrikkelijke gevolgen hebben we nog wel wat in ons hoofd zitten, denk ik. Dit gaat over de visie. Nu over de realiteit. De realiteit is dat in Soest nu plannen worden gemaakt voor een herinrichting van de stationsomgeving waar twee met verkeerslicht beveiligende oversteeken die recht tegenover het station staan verdwijnen en er één onbeveiligde oversteek verderop voor terugkomt. De realiteit is dat op veel plaatsen langs doorgaande wegen/fietspaden vanwege werkzaamheden soms langdurig worden afgesloten. Dan kunnen de auto's meestal door of worden begeleid door verkeersregelaars, maar fietsers mogen afstappen of een onwaarschijnlijke omleiding volgen zonder begeleiding. Dat is nu. Er moet dus nog heel wat veranderen voordat fietsen in Soest aantrekkelijk wordt. Toch alle succes ermee. Fietsersbond Soest blijft graag meedenken. Dank u voor uw aandacht. Bedankt, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Rozeboom. Blijft u nog even staan, want dan gaan we kijken of er nog behoefte is aan een toelichtende vraag vanuit de gemeenteraad. Mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk, blijft u zitten en stelt u uw vraag.

MEVROUW TER BEEK-SUIJKERBUIJK (GL): Dank u wel voor uw inbreng. U noemt heel veel en u verwijst ook naar een onderzoek waar ik één, twee, drie ook niet mee bekend ben, maar onder andere over de veiligheid bij basisscholen. U benoemt het belang van aparte fietspaden. Heel kort: wat zijn de belangrijkste punten die u als Fietsersbond mist in deze mobiliteitsvisie?

DE HEER ROZEBOOM: Die dingen die ik noemde. Wat ik allemaal gemist heb ben ik toch heel uitgebreid op ingegaan dacht ik. In detail zou zo een onderzoek naar de basisscholen met per school allerlei aanbevelingen, met een volgorde van wat is de ernstigste school en wat is de allerbeste school? De Egelantier, die ligt natuurlijk geweldig op een hele verkeersvrije zone. De Buut ligt op een kruispunt van drukke wegen waar een bus langskomt, vrachtwagens van de supermarkt. Dan pak ik even iets eruit van wat uit dat onderzoek de meest extreme dingen zijn. Dat onderzoek is beschikbaar. Ik heb het weliswaar aan de wethouders toentertijd overhandigd, maar hij is nog steeds te verkrijgen. Eén verzoekje en de Fietsersbond levert.

VOORZITTER: Ik heb het verzoek inmiddels genoteerd en als u het stuurt aan de griffie, zorgt zij dat de raadsleden dat hebben. Ik denk dat ze het dan kunnen betrekken bij de uiteindelijke afweging op 20 april. Zijn er nog meer vragen? Niet? Dan dank ik de heer Rozeboom voor zijn inbreng namens de Fietsersbond en dan gaan wij over naar de inhoudelijke behandeling. Wij hadden met elkaar afgesproken dat we dat in omgekeerde volgorde van grote doen, in tegenstelling tot anders. Ik kijk maar even naar u. Ik zou zeggen: steek van wal.

DE HEER WIJNALDA (BURGERBELANGEN): Dank u wel, voorzitter. We hebben vanavond in bespreking de diverse startnotities. Wij als BurgerBelangen vonden de startnotities mooi beschreven, wel erg van technische aard en vroegen ons ook af of wij daar een wat politieke duiding aan konden krijgen. Dat hebben we in de diverse vragen die gesteld zijn wat helder gekregen. Ook viel ons op in de diverse startnotities dat er heel veel verwijzingen staan naar landelijke richtlijnen, provinciale richtlijnen. Wij vroegen ons in alle eerlijkheid af, gezien de afgelopen verkiezingen, of het college ook verwacht dat daar eventueel aanpassingen in zouden kunnen komen en wat dat de consequenties kunnen zijn voor de huidige kaders die het college nu gesteld heeft. Verder vonden wij als BurgerBelangen dat de startnotities nogal wat algemeen waren in kaderstellingen. Sommige kaders waren heel erg logisch. Denk aan veiligheid, dorps karakter. Wat bedoelt het college daar nou exact mee? Wij willen daarin ons de komende dagen beraden of daar eventuele amendementen voor nodig zijn om die duiding wat beter te krijgen, zodat ze straks ook goed te analyseren zijn en de participatie zouden kunnen doen. Dan hebben wij nog één verzoek aan het college. Er zijn gigantisch veel vragen gesteld over dit onderwerp. Wij zouden graag een overzicht krijgen om de vragen en de antwoorden in onze overweging mee te kunnen nemen met de beoordeling van de startnotities op 20 april. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Wijnalda. U sprak namens BurgerBelangen. Ik ga naar de heer Lucas en hij spreekt namens het CDA.

DE HEER LUCAS (CDA): Voorzitter, dank. Een algemene reactie, maar allereerst, het CDA heeft alle begrip en waardering voor het vele werk dat dit pakket de ambtenaren heeft gekost om ons voor te leggen en beluister de opmerkingen die ik maak dan ook vanuit die gedachte en dat ik de verzoeken die ik doe vooral richt tot het college. Eerst even het raadsvoorstel zelf, dus niet dat

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

hele dikke pakket. Het is een lange lijst namelijk om uit te werken door het college: 6 startnotities, 30 uit te werken punten en daar komt het eerste aandachtspunt voor het CDA. We missen daarin wel de afstemming in tekst tussen die uitwerkingen en de tekst in het raadsvoorstel kom je ook niet altijd één op één tegen in de startnotities. Ze zijn soms ook ongelijksoortig beschreven. Voorbeeld, en ik lees nu letterlijk uit het stuk: "Uitwerken hoe de leefomgeving prettig en leefbaar blijft." Zo staat het er. "Een prettige en natuurlijke leefomgeving creëren, voor een prettige en natuurlijke leefomgeving zorgen." Het lijkt hetzelfde, maar dat is het niet. "Bij wonen een optimale balans creëren tussen het aantal woningen en de kwaliteit, betaalbaarheid die bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners." Dan vraag ik me af: wat staat hier? Woningen bouwen die bijdragen aan de gezondheid. Wordt bedoeld: woningen met een zo lage prijs dat je niet krom ligt om je huis te betalen? Dat klopt, dat draagt bij aan je gezondheid. Ik denk niet dat het zo is bedoeld. Onze vraag is dus: als u deze teksten ons, maar in ieder geval ook het participatieproces aan de inwoners voorlegt, zorg dan dat die teksten in ieder geval op elkaar af zijn gestemd. Een tweede opmerking, net ook al gemaakt door BBS, zorg dat de begrippen duidelijk zijn voordat u het de inwoners voorlegt. Ik ga ze niet allemaal noemen. Misschien is dat straks ook wel een rol voor ons als raad om daar tot de 20e wat nadere duiding aan te geven. Wij vragen, als we daarmee aan de gang gaan, ziet u kans om dat, voor het participatieproces begint, om daar gebruik van te maken? De suggestie: kijk of je dat normatief moet doen of vragenderwijs. Zou kunnen zijn het begrip hoogbouw. Definieer je dat van tevoren als een gebouw tot bijvoorbeeld 20 meter of hoger? Je kan ook vragen aan de inwoners welke bouwhoogte men als inwoner acceptabel vindt en of men daar nog een verschil in ziet in de zin van op die plek zo hoog en op een andere plek wat lager. Voor het CDA, en dat is eigenlijk het belangrijkste voor ons, is belangrijk dat we als raad straks de uitspraken die uit de participatie komen goed kunnen duiden. Ander punt is het proces. Het CDA wil -dat wil ik heel duidelijk aangeven- graag dat het college verder kan. Daar willen we ook niet voor gaan liggen, maar we vragen wel aandacht voor de voorbereiding. Ik noemde net al de definitievraag, maar ook belangrijk is wat en hoe het de inwoners wordt voorgelegd. Ga verder dan alleen een wenseninventarisatie of belemmeringen ophalen. Leg bijvoorbeeld -dat is aan u- dilemma's voor en consequenties van keuzes. Ik schiet nou een beetje door de teksten heen en dan doe ik geen recht aan al die notities, maar ik ga naar de eindproducten. Wij willen graag dat we als raad de zeggenschap hebben over het uiteindelijke resultaat, over afwegingen als kaders botsen, over eindproducten als waardekaarten. We zijn als CDA uiteraard geïnteresseerd in de uitkomsten op elk van die startnotities, maar voor ons is het het allerbelangrijkste dat we een goed beeld hebben van de integratie ervan. Niet de aparte kaarten, maar de letterlijke opeenstapeling van de ruimtelijke consequenties. Die integrale ruimtelijke afweging, de kaart, zullen we het uiteindelijk over moeten hebben. Ik zeg dat natuurlijk ook als geograaf die nut en noodzaak van duidelijke kaarten niet vaak genoeg kan benoemen. Onze vraag is: komt er zo'n integrale kaart? Als ik kijk naar de eindproducten zoals die staan genoemd in de startnotities -en dan kom ik wel tot de startnotities- merk je daar ook niet een gelijksoortigheid in. Voorbeeld bij groen en ook bij werken staat bij 3.6 eindresultaat "Het omgevingsprogramma groen en landschap wordt een compact, positief en inspirerend geschreven document. We zorgen voor een fris en visueel aantrekkelijk stuk." Niks mis mee. Als je dan bij wonen kijkt, staat daar "Eén: een lijst met potentiële locaties voor woningbouw. Nadat deze lijst is opgeleverd, is het vervolgens een bestuurlijke keuze om één of meerdere locaties nader uit te werken." Dat roept bij het CDA een heleboel vragen op. Twee daarvan zijn de volgende. De eerste: wie maakt dan die keuze? Ik mag aannemen dat bedoeld wordt de raad, als hoogste bestuurlijke orgaan. Twee: waarom op dit -voor het CDA, maar ik denk dat dat voor meer geldt, misschien wel voor iedereen- uiterst belangrijke dossier alleen maar een lijst? Waarom hier geen kaart? Visueel, aantrekkelijk, compact en positief. Aanvullend: nu ik het over woningbouwlocaties heb en dan heb ik het ook over de startnotitie wonen. Het CDA heeft echt wel dringend behoefte aan een overzicht op kaart van al die woningbouwplannen die er zichtbaar zijn voor de periode tot 2030. De vraag is: wanneer bezorgt u ons een overzicht, een lijst maar liefst ook een kaart, met wat op stapel staat tot 2030? Ik denk dat het ook in het participatieproces veel helderheid kan verschaffen. Tot slot, bij water staat dat er waardekaarten worden opgesteld en dat de natuurlijke aard van Soest in beeld wordt gebracht. Prima. De kaart, ik ben haast al helemaal blij. In beeld brengen is wat anders dan in kaart brengen in de zin van: noteer op een kaart waar je een bepaalde waarde hebt. Wij willen graag die mate van concreetheid, dus niet een beeld met plaatjes en in het oosten hebben we polders en naast polders zit dit en dit. Gewoon man en paard noemen. Mijn motto zou zijn: de ware aard staat op de kaart. Dat zou in ieder geval een kader voor ons kunnen zijn om straks alle uitkomsten te beoordelen. Voorzitter, ik laat het hierbij. Collega's na mij zullen vast allerlei onderwerpen ter berde brengen waarvan wij laten zeggen, en misschien dat er ook nog wel de gelegenheid voor is, ook daar kunnen wij ons in vinden. Daar sluiten wij graag mee aan. Hier laat ik het bij.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Lucas, namens de fractie van het CDA. Mevrouw Walraven, CU-SGP.

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik alle beleidsmedewerkers, die daar nu op de tribune zitten, bedanken voor al het werk van de afgelopen weken. We hebben elkaar veel gezien en er is veel werk verzet. Onze dank daarvoor namens onze fractie. De fractie van de CU-SGP heeft goed doorgepraat over de startnotities. Wat onze afdrank nu was van deze notities was wat ons betreft een beetje een lastige. Eigenlijk staat er niets verkeerd in of iets wat onduidelijk is of waar je niet tegen kunt zijn. Wat er nu werkelijk concreet staat, is ook een lastige. In het raadsbesluit staat bijvoorbeeld dat we de woningmarkt voor iedereen bereikbaar willen houden, het groene en dorpse karakter van gemeente Soest behouden, een prettige en natuurlijke leefomgeving creëren, een bijdrage leveren aan onze klimaatdoelstellingen en een gezonde leefstijl bevorderen. Zo maar een paar voorbeeld opdrachten uit het raadsbesluit. Wat ons betreft is hier niets mis mee en zien we ook dat deze voorstellen overeenkomen met datgene wat wij in de Omgevingsvisie hebben vastgesteld. Het blijft wat ons betreft wel vrij vaag, moeilijk grijpbaar en niet concreet. Deze begrippen vragen wat ons betreft wat om verduidelijking. Zo wordt een besluit nemen nogal lastig. Nu hebben we ook begrepen dat de Omgevingswet er is om meer ruimte te bieden, om opgaves aan elkaar te knopen, minder kaders en het makkelijker maken om met de grote opgaves aan de slag te gaan. Daar zit wat ons betreft ook wel een logica in, omdat als je naar deze startnotities kijkt, zie je dat er veel in elkaar haakt zoals je ook in de radars laat zien in de notities. Als wij alleen al kijken naar de ruimtevragers in de diverse programma's is dat ook goed om daar integraal naar te kijken en dat uit te werken. In elke startnotitie komt de ruimtevraag naar voren. We hebben woningen nodig voor de komende jaren, maar ook werklocaties, energieopwekkers, recreatiemogelijkheden, et cetera. Wat onze fractie betreft is dat een punt wat duidelijk naar voren moet komen, ook tijdens de participatie. Hoe verhoudt dit zich tot het groene en dorpse karakter? Ook die beschrijving vraagt om een verduidelijking. Wat is een dorps en groen karakter? Hoe verhoudt zich dit tot bijvoorbeeld onze woningopgave? Hoe gaan we om met onze ruimte en wat is daarin de prioriteit? De kaders voor deze notities zijn heel divers. De lokale kaders zijn van de Omgevingsvisie en het coalitieakkoord. Dit schuurt soms met elkaar. De vraag die bij ons naar boven kwam, is: hoe werkt dit als we met de Omgevingsvisie kijken naar 2040? We gaan dus met omgevingsprogramma's een groot deel van de ruimtelijke koers concretiseren. Kan een coalitieakkoord daarin niet belemmerend werken met een kortere visie van vier jaar? Krijgen we dan over vier jaar weer te maken met discussies omtrent al deze programma's? Verder lezen we dat de capaciteit ook nog niet overal op orde is en dat dat wel nodig is om hiermee verder te gaan. Zeker als het gaat om de integrale waarborging en die is heel belangrijk wat ons betreft. We horen graag hoe het met het op orde brengen is van de capaciteit. Tot zover, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Walraven namens de CU-SGP. Mevrouw Flinterman, D66.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen in mijn verhaal dat weg te laten wat in de boodschappenlijstjes van CDA en CU-SGP al voorbij is gekomen, waar wij ons overigens volledig in kunnen vinden. Tot zover onze beperking die we proberen onszelf op te leggen. De voorliggende startnotities bieden een brede inventarisatie aan op onderwerpen, al vaststaande kaders, mogelijke fricties daartussen, niet gedefinieerde kaders als het groene dorpse karakter, de open polder, integraal aangeboden, want alles grijpt in elkaar. Dat is heel goed. Dat vertelt ook waar we straks kunnen bouwen. Waar past een zonneveld? Waar is ruimte voor bedrijventerreinen? De startnotities zijn niet alleen een inventarisatie van bestaande kaders zoals de Omgevingsvisie of provinciale kaders, maar voegen hier en daar er een paar aan toe. Nieuwe kaders die gebaseerd zijn op aannames, ons inziens, die een willekeurige keuze lijken van het college of die met elkaar in strijd lijken. Bij conflicterende kaders geeft het coalitieakkoord de doorslag, lezen we. Het coalitieakkoord is drie jaar geldig nog. De Omgevingsvisie is nog ik weet niet hoe lang geldig. Dat is er zo één in ieder geval. Dat roept veel vragen op. Dat heeft u als college de afgelopen weken ongetwijfeld kunnen constateren. Vragen die nu niet beantwoord kunnen worden, maar straks wel, als de analysefase en de participatiefase volgens het plan van aanpak is afgerond, als de waardekaarten over elkaar heen worden gelegd en er een afwegingskader kan worden gemaakt op basis waarvan we politieke keuzes kunnen maken. De organisatie heeft veel van deze bestuurlijke vragen over zich heen gekregen en daar hebben ook wij veel waardering voor. U heeft daar erg uw best voor gedaan om die zoveel mogelijk te beantwoorden. Uiteindelijk is het natuurlijk het college die de keuze heeft gemaakt om deze startnotities met deze inhoud op deze wijze aan ons voor te leggen en met dit vervolgproces te

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

starten. Dan de vragen aan u stellen in deze formele setting. We hadden het graag wat informeler gewild en misschien dat het nieuwe vergadermodel na de zomer daar wat ruimte voor geeft. Dan maar op deze wijze vragen stellen in deze formele setting. Vraag: heeft u de indruk dat u de raad genoeg heeft meegenomen in het proces gezien de behoorlijk rommelig verlopen periode? Had dat misschien anders gekund? We hebben de afgelopen weken heel veel vragen gesteld, waarvan er een aantal zijn beantwoord, waaraan beleidsmedewerkers heel veel tijd hebben besteed om ons daarin te begeleiden en waarvan een heleboel gingen over het proces en niet zozeer over de inhoud. Dat is jammer, want daar willen we het graag altijd over hebben. Zeker D66. Vraag twee: we hebben begrepen in de informatiefase dat er in september/oktober een verdiepingsslag wordt gemaakt in de uitwerking richting beleids- en uitvoeringsprogramma's. Dan is er participatie geweest, hebben we de analysefase gehad en kunnen we als raad daadwerkelijk politieke keuzes maken. De heer Lucas verwees er net ook al naar: de waardekaarten en het afwegingskader. Heel belangrijk. Waarom dan nu een stuk accorderen waar eigenlijk nog niks in staat, anders dan wat we al weten, plus een paar nieuwe kaders? Waarom vraagt u ons niet op basis van de bestaande kaders uit de Omgevingsvisie om een plan van aanpak goed te keuren, inclusief het benodigde budget en nemen we vervolgens in oktober het besluit over welke kaders en hoe zich die tot elkaar verhouden? Vraag drie: het gaat hier met deze startnotities over zaken die voor inwoners en voor ons heel belangrijk zijn. Waar wordt er gebouwd? Hoeveel wordt er gebouwd? Waar komt er een zonneveld? Hoe wordt de natuur beschermd? Daar kunnen we nu met deze zogenaamde startnotities nog iets van vinden, maar na de analyse- en participatiefase zouden we daar niet meer mee aan zet zijn volgens dit proces, anders dan meedenken en adviseren. Of als er een frictie is tussen conflicterende kaders daar misschien nog een besluit over nemen. Dat is niet alleen zo ingericht omdat de Omgevingswet er aankomt maar ook omdat u het plan van aanpak tot aan de programma's zo heeft ingericht. Waarom vindt u dat middels dit voorgestelde proces, wat er nu is ingericht, de raad als hoogste volksvertegenwoordigend orgaan genoeg zeggenschap zou hebben over de toekomstige inrichting van Soest en Soesterberg? Dan als laatste vraag: het raadsbesluit geeft een opsomming van niet te kwantificeren hoogoverdoelen. Tevens stelt het besluit dat de startnotitie kaders geeft, waar we het wel of niet mee eens zijn. Daarnaast is de budgetvraag niet onderbouwd. Ook wordt in het besluit een zienswijze-procedure genoemd, maar de waarde en aard van die procedure is niet helder. Kunnen alle zienswijzen worden genegeerd? Dus met andere woorden ook samenvattend vraag één tot en met vier: wat besluiten we nu eigenlijk precies? Tot zover, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Flinterman. U sprak namens de fractie van D66. Ik kijk naar de fractie van de Partij van de Arbeid en de heer Gündüz zal daarover het woord voeren.

DE HEER GÜNDÜZ (PVDA): Dank u wel, burgemeester. Geachte burgemeester, college-, raadsleden, de aanwezigen op de publieke tribune en de luisteraars uiteraard, allereerst wil ik namens de Partij van de Arbeid het ambtelijk apparaat van harte bedanken. Ze hebben de afgelopen tijd inderdaad heel hard moeten werken om onze vragen bij te houden, want er zijn enorm veel vragen gesteld. Dank daarvoor. In 2021 heeft de raad ingestemd met de Omgevingsvisie, daarmee ook de kaders vastgesteld welke richtinggevend moet zijn en tegelijkertijd ook de opdracht gegeven om met startnotities te komen. Naar aanleiding daarvan liggen nu voor ons de omgevingsprogramma's. Hoe het proces tot zover is komen, is voor ons duidelijk. Op dit moment willen wij nog niet echt op voorhand al richting geven op de notities, want wij vinden belangrijk dat de participatie eerst goed moet doorlopen. We willen dat niet voor de voeten lopen. Wel heb ik nog een aantal vragen voor het college. Vraag één: krijgt de raad nog de mogelijkheid om inhoudelijk suggesties te doen voor het participatietraject? Hoe borgen we dat in de participatie de opvattingen van de bevolking als geheel tot uitdrukking komen en dat het niet beperkt blijft tot de opvattingen van specifieke belangengroepen? Als derde: heb ik het goed begrepen dat als we straks op het document akkoord geven dat we niks meer te zeggen hebben over de notities? Kunt u kort aangeven hoe dit bij de andere gemeentes loopt? Dat waren mijn vragen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Gündüz. U sprak namens de fractie van de Partij van de Arbeid. Ik kijk naar de fractie van POS. Ik denk dat meneer Schotman het woord gaat voeren. Meneer Schotman.

DE HEER SCHOTMAN (POS): Dank u wel, voorzitter. Na het vallen van de eerste dominosteen, de vaststelling van de Omgevingsvisie, staat de tweede steen op het punt van omvallen. Met nog een vingertop tussen deze en de vele steentjes die erna omgaan, kunnen wij als raad ons nog uitspreken over ons voorliggende startnotities voor de omgevingsprogramma's. Zoals u bekend kon

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

de fractie van POS destijds niet instemmen met de Omgevingsvisie. Volgens ons worden niet de juiste ontwikkelingen in gang gezet en is er niet voldoende in meegenomen uit de participatie. Lag bij de Omgevingsvisie de vraag voor waar we naar toe willen als gemeente, ligt ons nu de vraag voor hoe wij dat willen doen. Het zou je dan ook niet verbazen dat de fractie van POS hierbij wederom op gelijksoortige bezwaren stuit. Het dorps en groene karakter: het is vanavond al enkele keren voorbijgekomen en het is ondertussen wellicht het meest gebruikte containerbegrip in deze raad. Prominent aanwezig in de startnotities. Wij zien dit begrip uiteraard graag nader geconcretiseerd zoals ook hier vooral is aangegeven en ook dat u bij de participatie ophaalt wat de inwoners hier nu onder verstaan. Vanuit POS denken we bij dorps en groen in ieder geval aan zaken als kleinschaligheid, aansluiting van nieuwbouw bij bestaande bebouwing, beperking van hoogbouw tot bijvoorbeeld vijf bouwlagen, een maximaal verschil van bijvoorbeeld twee bouwlagen ten opzichte van de bebouwing in de nabije omgeving. Kunt u vragen: wat is nabije omgeving? Ook dat kunnen we invullen. Rijk aangelegd openbaar groen en in iedere wijk minimaal een park of bosje. Zo ziet POS bijvoorbeeld een dorps en groen karakter voor zich. Maar ook niet alles vol bouwen, alleen maar omdat we bang zijn buiten de rode contour te kijken, uiteraard met uitzondering van het TBS-terrein. Daar mag wat POS betreft best gebouwd worden. We wachten nog met smart op opvolging van onze aangenomen motie die daartoe oproept. Bij de nieuwe ontwikkeling in Soesterberg zien wij te weinig terug van het bovengeschetste dorps en groene karakter van onze gemeente, maar we zijn heel benieuwd hoe onze inwoners daarover denken. Laat ook niet alle geschetste ontwikkelingen binnen de gemeente landen in de kern Soesterberg. We zien dat in de verschillende omgevingsprogramma's: grootschalige woningbouw, nieuwe werklocaties, grootschalige energieopwekking. Voor dit alles lijkt de kern Soesterberg uitverkoren te zijn. Wat POS betreft verdienen beide kernen een betere balans hierin. Dit zien we ook graag terugkomen in de participatie. Kijkend voorbij 2030 is het volgens POS nodig om verder te kijken aan naar de rafelranden. Durf het aan onze inwoners te vragen, naar locaties die zij als geschikt zien, ook al liggen die nu buiten de rode contour. Menig verkiezingsprogramma repte over de bouw achter de Schans of in de spoordriehoek. Geef onze inwoners de kans zich erover uit te spreken. Verder over participatie gesproken: wij juichen ertoe dat u de samenleving breed wilt betrekken, maar zorg er dan ook voor dat u daadwerkelijk zoveel mogelijk inwoners probeert te bereiken. Het klinkt vreselijk ouderwets: een brief. Als het voor de gemeentelijke belastingen kan, dan moet het toch ook kunnen voor een dergelijk belangrijk participatietraject. Plaats er een link en een QR-code in en het is toch nog helemaal hip. Nog daargelaten dat menig inwoner de gemeentepost tegenwoordig digitaal ontvangt via de berichtenbox. Wij zien dan ook graag dat hiervoor in het participatietraject budget wordt gealloceerd. POS kijkt met belangstelling uit naar de op te stellen waardekaarten. Dat kan de raad veel inzicht en mogelijkheden tot bijsturing verschaffen. We vinden het wenselijk dat de raad zich kan uitspreken over de waardekaarten en vragen het college dan ook of zij de toezegging kunnen doen dat de raad zich hierover kan uitspreken. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Schotman. U sprak namens de fractie van POS. Dan de fractie van GroenLinks, bij monde van de heer De Ruijter.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank u wel, voorzitter. Net zoals dat GroenLinks destijds in 2022 voor de omgevingsvisie stemde, kunnen wij ons geheel en al in vinden dat het college startnotities opstelt om programma's uit te werken. Wij kunnen ons er zelfs waarschijnlijk in vinden dat deze 6 de programma's zijn die opgesteld dienen te worden, maar dat is wat anders dan het zelf willen vaststellen van deze startnotities. Voorzitter, mijn fractie en ik maken ons zorgen over de positie van de gemeenteraad. De gemeenteraad als geheel: coalitie en oppositie. De startnotities roepen wat ons betreft vooral veel vragen op en veel heldere antwoorden kunnen wij er niet in vinden, laat staan eenduidige kaders. Kaderstellende vragen die de startnotities open laten en waar we vanavond helaas waarschijnlijk ook geen antwoord op gaan krijgen, zijn bijvoorbeeld: wanneer wil onze gemeente nou definitief stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen? Wordt bij iedere herinrichting van een weg het gebruik voor voetganger en fietser nu ook echt het uitgangspunt? Betekent dat bijvoorbeeld meer flitspalen -waar ik de PvdA-fractie voor hoor pleiten- en bij alle rotondes lichtjes- waar ik D66 toch regelmatig aan hoor refereren? Betekent het behoud van een dorps karakter -waar GGS toch regelmatig op terugkomt- dat we bedrijven die veel overlast geven niet in het dorp vinden passen, zodat een combinatie van wonen en werken -hier klinkt Soest2002 - overal wel mogelijk zou zijn? Is waterberging in het kader van klimaatadaptatie -hier hoor ik de VVD in terug- een reden om kwelgebieden uit te sluiten van verharding? Dank, POS, voor de suggestie. Kortom: vragen naar kaders waarop geen antwoord op komt in de betreffende startnotities. Staat de raad daarmee in buitenspelpositie? De antwoorden op de technische vragen tot nu toe lijken daar helaas wel op te wijzen, voorzitter. Ik noem drie voorbeelden. Ten eerste: er komt geen mobiliteitsvisie meer, terwijl die ons steeds in het vooruitzicht gesteld is en we te horen

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

kregen dat concrete maatregelen moesten wachten op deze visie. Waar hebben we dan op gewacht? Op een buitenspelbal? Twee: de transitievisie warmte komt niet meer naar de gemeenteraad, terwijl dit in alle andere gemeenten wel het geval is, omdat hierin de kaders staan. De raad in Soest blijft hiermee dus buiten de kaders? Drie: D66 refereerde er ook al aan. Bij strijdige kaders wordt het coalitieakkoord leidend, zonder gesprek in deze raad. Wordt daarmee de uitwisseling van argumenten tussen coalitie- en oppositiepartijen onderling buitenspel gezet? Voorzitter, in dat coalitieakkoord staat toch vooral wat er allemaal onderzocht zou moeten worden. Met deze startnotities wordt bevestigd dat het ook allemaal onderzocht gaat worden, maar ze zijn daarmee niet kaderstellend. Ze bieden geen gelegenheid onze controlerende rol uit te voeren. Alles moet immers nog starten. Eerlijk gezegd: voor een reactie als volkstegenwoordiger is ook al heel weinig ruimte, want de participatie moet immers nog plaatsvinden. Kortom: wij maken ons zorgen over de positie van de raad. Onze belangrijkste vraag aan het college: deelt het college het ongemak over de positie van de raad? Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Dank, meneer De Ruijter. U sprak namens de fractie van GroenLinks. Mevrouw Sterenberg namens de fractie van de VVD.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Dank u wel, voorzitter. Het mag geen verrassing zijn dat de VVD ook worstelt met dit proces. Nou houd ik op zich wel van een worstelpartijtje, maar dat vraagt toch ook altijd wel om enkele kaders die je meegeeft. Wat valt er binnen en buiten de worsteling? Nu ben ik vrij visueel ingesteld, dus ik zie het hier al voor mij dankzij de heer Lucas, die het zojuist had over krom gebogen mensen. Het beeld wordt steeds bijzonderder. De kaders waarmee we dat dan gaan doen, zijn toch nog onvoldoende duidelijk. Daar heeft de nagezonden memo wat ons betreft ook niet echt bij geholpen. De VVD ziet de startnotities namelijk als een wijde zak, waarbij over een half jaar na de participatie veel meer duidelijk zou moeten zijn. Het lijkt ons dan ook logischer om dan iets van de inhoud te gaan vinden. We zitten nu al in de worsteling of worsteling. Er zijn al vele voorbeelden genoemd waarbij we ons kunnen aansluiten: hoe hoog is hoogbouw? Hoe dorps is het karakter nou van ons dorp? Wat is dat dan? Dan is de vraag: mogen we daar straks dan nog iets van vinden? Of moeten we nu al op al die mogelijke slakken zout gaan leggen of piketpaaltjes gaan slaan? De VVD vreest dat als we dat gaan doen, dat we dat meer doen vanuit het negatieve, dus vanuit de angst dat er iets zou gebeuren, dan vanuit het positieve wat er vanuit de participatie is gekomen. We voorzien een beetje een Poolse landdag van wat willen we niet? Terwijl juist de basis van participatie zou moeten zijn wat we wel willen. Het liefst zouden we daarom eigenlijk alleen instemmen met het beschikbaar stellen van de gelden en ons nog niet committeren aan de inhoud. We zien in plaats van een worsteling namelijk liever teamwork waarbij we zowel als raad gezamenlijk optreden, maar ook samen met onze inwoners aan de slag gaan. De definities zijn wat ons betreft echt nog te breed. We praten graag verder zodra er meer concreet is. We hopen ook echt van harte dat we die weg samen kunnen gaan bewandelen. De heer Schotman heeft er ook al naar gevraagd, bijvoorbeeld met de waardekaarten. Dat zou de VVD ook heel erg waardevol vinden. Tot slot wil ik ook nog één keer meegeven aan de wethouder participatie dat wij ons iedere keer blijven verwonderen dat we al grootschalige participatieprocessen opzetten zonder dat we als raad een visie hebben op participatie. Die gaan we vaststellen na dit traject. Voor iets waar we hier zo'n grote beweging voor ons dorp in gang gaan zetten, voelt dat toch een beetje als mosterd na de maaltijd. Hoe ziet de wethouder dat voor zich? Tot zover, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Sterenberg. U sprak namens de fractie van de VVD. Ik kijk naar mevrouw Wegman en zij spreekt namens de fractie van GGS.

MEVROUW WEGMAN (GGS): Dank u wel, voorzitter. Ik wou het even hebben over de mode van tegenwoordig. Die is weer lekker ruim en wijd. Wat heeft dat dan met de startnotities te maken? U hoorde het al, ik hoorde het ook bij de VVD, maar het eerste wat bij mijn collega's opkwam toen wij het hadden over de startnotities werd gezegd: "Het is een wijde zak." Om dat te illustreren, heb ik ook mijn groene flodder pak maar aangetrokken vanavond. Die wijde zak dus. Wat wordt daarmee bedoeld? Wat bedoelen we daar nou mee? We hebben het langs horen komen, ook bij anderen. Als wij deze startnotities lezen, en vooral in het begin toen we het heel erg tot ons door moesten laten dringen, dachten wij: wij kunnen als we dit gaan vaststellen niet overzien wat de impact is van het vaststellen hiervan. Het is ons te vaag en te onhelder. Gelukkig hebben die startnotities ons wel geholpen om weer heel goed na te denken en om in sneltreinvaart weer te gaan bedenken: wat doet die Omgevingswet? Wat hebben we voor instrumenten? Wij als raad hebben de Omgevingsvisie als instrument. We hebben geleerd: het college heeft de omgevingsprogramma's. Wij hebben de visie, we hebben het wat en het college heeft programma's. De startnotities is een vastlegging van heel veel werk dat is verzet, dat kunnen we

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

zien, waarvoor dank aan alle ambtenaren. We zien het als iets interns. Ook daarom denken we dat we onszelf bij wijze van spreken in de voet zouden schieten als we het nu al gaan vaststellen. Wat we ook hebben geleerd, vooral tijdens de laatste twee bijeenkomsten die heel verhelderend waren. Eigenlijk is het veel beter, veel prettiger als iemand uitlegt van wat is nou de kern van zo'n startnotitie? Wat wordt ermee bedoeld? Dat maakt alles veel helderder. Wat we hebben begrepen, zijn de waardekaarten. Die worden een heel belangrijk item. Straks worden al die kaarten over elkaar heen gelegd en op basis daarvan wordt ook de samenhang van de startnotities helder en wordt duidelijk: waar liggen de knelpunten? Wat onze fractie vindt, is dat die waardekaart belangrijk is. Dat is de uitkomst van een proces dat nu gaat starten. Daarbij moet je ook de participatie betrekken en dat moet je ook kunnen terug zien. Wij willen ook graag dat wij als raad inzicht krijgen in die waardekaarten, niet alleen de GIS-kaarten, maar ook alles wat erbij hoort en dat je kunt terugvinden van waar komt het vandaan? Wij vinden ten principale dat wij straks zeggenschap moeten hebben over wat het resultaat is van het over elkaar leggen van die waardekaarten en de uitkomst van de participatie. De vraag aan het college is: wat vindt u daarvan en hoe zit u daarin? Dan een volgend punt: in alle startnotities spreekt u over het kader van de global goals, de duurzame doelen. U zegt dat het mogelijk zou kunnen dienen als kader, de wedding cake. Die zegt dat je de startnotities, de visie ende programma's straks eerst moet toetsen aan een paar belangrijke doelen: leven op land, leven op water, CO2-reductie. Die zijn kaderend en die gaan voor op andere doelen. Met andere woorden: sommige startnotities en de effecten van de energietransitie zijn belangrijker. Daar wordt meer waarde aan gehecht dan aan andere effecten van de startnotities. Onze vraag aan het college is: gaat u straks ook echt dat kader van die wedding cake gebruiken? En op welke manier? Gaat u het ook echt op de manier inzetten zoals het bedoeld is? Dan als laatste: de Omgevingsvisie noemt een aantal begrippen. Sommige zijn al langsgesproken vanavond. Er staat ook het begrip agrarisch natuurlandschap in. Dat begrip zien we in één startnotitie terug op één plek. Wij vinden dat een belangrijk begrip, mede gezien wat er allemaal gebeurd is de laatste tijd en gezien de stikstofcrisis. Wij willen graag van het college weten: hoe gaat u invulling geven aan die term agrarisch natuurlandschap? Dat was het. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Wegman. U sprak namens de fractie van GGS. Dan ga ik tot slot naar meneer Groothuis en hij spreekt namens de fractie van Soest2002.

DE HEER GROOTHUIS (SOEST2002): Dank u, voorzitter. In 2021 heeft de vorige raad de Omgevingsvisie aangenomen. De raad heeft toen gevraagd om nog inspraak te krijgen voordat het college de omgevingsprogramma's vaststelt. De startnotities liggen nu ter behandeling voor aan de raad. Het zijn omvangrijke documenten geworden, waarbij duidelijk de samenhang te vinden is door alle notities. Dank ook aan het ambtelijk apparaat die dit werk hebben verricht. De kaders komen weer terug in de notities, maar zijn vaag en voor onze raadsleden moeilijk te duiden. Hoe wordt het één en ander uitgewerkt in de programma's? Heeft de raad hier nog wel invloed op? Zeggen we ja tegen het voorliggende besluit en krijgt de raad nog een moment wanneer de participatie is geweest en de kaders nader uit zijn gewerkt om een oordeel te vellen? We hopen echt dat de komende dagen een aangepast besluit komt dat recht doet aan de wensen van de raad. Een goed moment zou inderdaad als de waardekaarten bekend zijn en inspraak te hebben als raad, om te kijken van hoe is alles uitgewerkt? Bij de verschillende startnotities zijn nog wel enkele kanttekeningen te maken. De verschillende fractieleden van Soest2002 zullen dit in hun bijdragen doen. Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Groothuis. U sprak namens de fractie van Soest2002. Zoals ik net al zei: dit is het eerste algemene rondje. We gaan nu schorsen. Ik denk een kwartier, 20 minuten, zodat u even pauze heeft en het college zich kan beraden op de beantwoording van de vele vragen. We roepen u zoals gebruikelijk met het luiden van de bel weer op voor de hervatting van deze vergadering. Ik schors de vergadering. Het college heeft voor de voorbereiding nog tot ongeveer tot vijf over negen nodig.

VOORZITTER: Goed, dames en heren van de raad, zou ik u mogen vragen om weer te gaan zitten en om uw onderlinge beraadslagingen te staken, ook op de tribune? Als dat gebeurd is, heropen ik deze vergadering en geef ik het woord aan wethouder Scholten, die namens het college van B&W gaat proberen de grote brok antwoorden te formuleren op al die vragen die u gesteld heeft. Ze moet geloof ik uit drie bronnen citeren. Gunt u haar even de tijd om heen en weer te bladeren. Wethouder Scholten.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

WETHOUDER SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter. Ik hoop dat u mij zo nu en dan de stiltes vergeeft om te zorgen dat er een beetje logische lijn in de beantwoording blijft nadat ik uitbundig aan het schrijven ben gegaan. Beste leden van de raad, bouwen aan de toekomst, samen aan de slag. De titel van het coalitieakkoord raakt enorm het voorliggende agendapunt. We zijn met de toekomst bezig en we willen dat graag met elkaar en heel erg graag gezamenlijk doen. Dan staan we hier, aan het pionieren met alle nieuwe facetten van de Omgevingswet. Vanuit de raads werkgroep in de vorige periode weet ik uit ervaring wat een worsteling dat kan zijn. Welke keuzes moet je maken? Wanneer moet je dat doen? Wanneer mag je dat doen vanuit de regels van de wet? Hoe moeten we inwoners betrekken? Welke rol vinden wij voor onze inwoners belangrijk? Waar ligt dan vervolgens jouw taak als raadslid en wanneer kun je daarop sturen? Best heel spannend, toen en nu, en voor ons allemaal. Dat sturende deed u ook bij het vaststellen van de Omgevingsvisie met het nadrukkelijke verzoek om startnotities bij u terug te brengen in de raad. Op dat punt zijn we nu. We hebben gehoord dat u allen best wel uw worsteling heeft. U wilt een goede inbreng, u wilt een inbreng die onze inwoners recht doet. Daarom zijn we ook heel blij als college met uw inbreng, want u heeft input meegegeven, nieuwe aandachtspunten meegegeven die we mee kunnen nemen. Richting aan het college geven, want dat helpt ons. Deze inbreng kan betrokken worden bij de te starten onderzoeken en de gerichte vragen naar de samenleving. POS kwam al met een droom die ze werkelijkheid willen laten worden. Dat waren echt gerichte vragen. Zulke vragen kunnen ons helpen bij de vragen die we onze inwoners willen stellen, want in wat voor een dorp willen zij wonen? We hebben gezien dat er ook een worsteling is met zijn er nou wel of niet visies? Zien we die niet terug? Is er geen plek voor een visie? Zoals ook eerder op de tafeltjesavond en bij de infobijeenkomst is aangegeven: de visie, het omgevingsprogramma, is de visie. U als raad kunt aandachtspunten meegeven die wij als college mee moeten nemen op weg naar de kaders, de vragen en de analyses om tot een afwegingskader te komen. We hoorden ook heel vaak de vraag: wanneer is er nog een positie voor de raad? Op welk moment kan de raad ergens nog wat van vinden? Het college hoorde die worsteling en wilt u zeggen -dan moet ik even al mijn gekras ontcijferen om ook de goede dingen te kunnen vertellen- dat wij graag naar de raad toe komen met de afwegingskaders die kunnen helpen bij het bepalen van de waardekaarten. We hebben gezien dat dit voor u een heel belangrijk punt is en dat geven we u mee terug. U krijgt de afwegingskaders terug in de raad. Samen optrekken, het is pionieren. Dat is weer constant zoeken. De PvdA zegt ook al zoekende: "Hoe moeten wij die input voor die participatie gaan leveren?" Alles wat u nu doet als raad, alles wat u ons meegeeft als aandachtspunt in april zijn de dingen die wij ook meenemen in de participatie. Het is heel belangrijk dat wij die vragen ook aan onze inwoners kunnen stellen. Dan horen we vragen over hoogbouw of een dorps en groen karakter. Dat zijn nou juist de dingen die wij van onze inwoners willen horen en waarmee we duidelijk weer terug kunnen komen in die afwegingskaders die u dan weer voorgelegd worden. Ook de vraag: hoe verhoudt zich dat nu? Een Omgevingsvisie die vastgesteld is en een coalitieakkoord, hoe moeten wij dat zien? Voor het college is het coalitieakkoord een kader. Daar hebben we ons aan te houden, maar u kunt nu als raad zeggen: "Dat is mooi, maar we hebben iets toe te voegen. We hebben ergens nog een mening over." U kunt afwijkingen aan de orde stellen. We hebben ook de vraag gehoord over de wedding cake, of dat het model is wat uiteindelijk gebruikt gaat worden. Dat weten we nog niet zeker. Het is een methode die gebruikt zou kunnen worden, maar in de uiteindelijke weging, de afwegingskaders, krijgt u weer het woord op welke manier dat toegepast zou moeten worden. We kregen ook de vraag van tot 2030 zijn er veel plannen voorzien. Na 2030 wilt u de participatie aangaan. Het CDA was daar heel duidelijk in. Ook dank voor uw inbreng hierover. We hebben even nagedacht over uw vraag van kunt u kenbaar maken welke projecten er allemaal lopen, in de pijplijn zitten tot 2030? Die vinden we moeilijk, want in het kader van de AGV mogen we deze dingen niet vrijgeven. Ja, ik begrijp het. Op het moment denk ik dat ik een groot aantal vragen namens het college aan u beantwoord heb, als ik ze allemaal heb gehad. Het is waardevol om samen te werken, dus het college ziet er ook heel erg naar uit om uw aandachtspunten mee te nemen om zo de participatie en de onderzoeken in te kunnen gaan om tot gewogen afwegingskaders te kunnen komen. Voorzitter, tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Scholten. Ik zou zeggen: gaat u rustig zitten, want ik kan me voorstellen -ik zag natuurlijk al mevrouw Flinterman naar de microfoon grijpen -dat we nog even een tweede rondje maken om te kijken voor zo ver de leden van de raad daar behoefte aan hebben. Ik loop hetzelfde rijtje nog een keer af en dan kijken we of nieuwe vragen op ploppen. Als u het goed vindt, ook mevrouw Flinterman, ga ik het rijtje weer langs wat ik net gehad heb om te kijken of er behoefte is en dan lopen we weer naar de microfoon. Meneer Wijnalda, heeft u behoefte?

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

DE HEER WIJNALDA (BURGERBELANGEN): Dank u wel, voorzitter. Ik had de vraag gesteld of het mogelijk was om de aantal vragen beantwoord te krijgen, of daar een toezegging voor zou zijn. In de tweede plaats had ik een vraag gesteld over of het college verwacht naar aanleiding van de verkiezingen dat er mogelijk hele kaders kunnen aangepast gaan worden, onder andere provinciaal en landelijk. Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Wijnalda. Meneer Lucas, heeft u behoefte? Ik zal het niet meer vragen, want iedereen gaat vast nog wel één of twee opmerkingen maken.

DE HEER LUCAS (CDA): Toch nog een paar verduidelijkende vragen. De vraag die wij hadden over de locaties: ik denk dat het goed is om daar in een ander verband even over te spreken, in welke mate dat dan door de AVG niet kan. Ik denk dat we het helemaal niet zo precies willen vragen. We hadden wat vragen die misschien meer ook als suggesties zijn meegegeven waarvan ik begrijp dat u dat meeneemt, zoals zorg dat als u de teksten voorlegt aan de inwoners, dat het dan duidelijk is wat er precies mee bedoeld wordt. Ik heb dat begrepen als dat u dat doet. Nog wel een vraag over het eindproduct. Ik heb daar die twee voorbeelden genoemd van het ene een hele mooie kaart of een beeld rondom dat groen, dus de startnotitie groen en dat dat bij wonen is dat niet het geval. De vraag blijft nog: komt er als eerste een integrale kaart waardoor wij die afweging kunnen maken? Ik begrijp het als wel. Klopt mijn wel? De tweede is: gaat het over die eindproducten dan ook omdat dat ook op elkaar wordt afgestemd, dus dat daar ook niet een heel erg ongelijksoortig eindproduct komt? Dat waren voor mij nu de belangrijkste vragen die ik nog had.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Lucas. Mevrouw Walraven.

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een vraag over de capaciteit. In alle stukken komen dat er vaak een tekort is aan capaciteit en met name bij energie staat zelfs dat het bijna niet mogelijk is. Mijn vraag is daarbij: is de capaciteit al een beetje op orde en kan er wel gestart worden überhaupt als die niet op orde is? Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Walraven. Mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik ga de vragen die ik gesteld heb niet nog een keer stellen, maar ik ga er één uithalen die ik nu heel erg platsla. Wat is er mis met dat we zeggen van we nemen de kaders die in de Omgevingsvisie gesteld zijn plus alle aanvullende kaders die er al zijn, dus een inventarisatie daarvan? U maakt een plan van aanpak als college. Hoe gaan we komen tot de programma's? Wij kennen u een budget daarvoor toe en u komt in oktober bij ons terug met alles wat u opgehaald heeft en op basis daarvan kunnen wij als raad dan zeggen van dit willen we wel, dit willen we niet. Wat er mis met die route, zodat we nu niet iets hoeven goed te keuren waar toch allerlei nieuwe kaders in staan, waar we het nooit over gehad hebben en die met elkaar conflicteren? Zoals u hopelijk heeft gemerkt, waar heel veel onzekerheid en onduidelijkheid over is wat we nu gaan goedkeuren. Dat is één. Twee is: u zegt dat u terugkomt met de afwegingskaders en ook de waardekaarten, mag ik aannemen. Vanuit welke status is dat? Gaan wij daar dan een besluit over nemen? Mogen wij daar een besluit over nemen of is het alleen maar ter advies, consultatie en mogen we er iets van zeggen, maar besluit uiteindelijk het college wat ze ermee gaan doen?

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Flinterman. Meneer Gündüz.

DE HEER GÜNDÜZ (PVDA): Dank u wel. De meeste vragen waren wel beantwoord, alleen op één vraag na. Dat ging over het voorbeeld van de andere gemeenten en de regio's. Hoe loopt daar dit proces? Kunt u daar ook voorbeelden van geven?

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Gündüz. Meneer Schotman. U komt vanzelf aan de beurt, mevrouw Wegman. Eerst meneer Schotman.

DE HEER SCHOTMAN (POS): Eigenlijk ter reactie of ter aanvulling op mevrouw Flinterman: dat is natuurlijk één manier om het proces in te steken. Alleen als we het proces insteken zoals het nu aanvankelijk voor ligt procesmatig: hoe ziet u de sturing vanuit de raad voor zich in aanloop naar 20 april? Hebben we straks dan 10 amendementen of 20 amendementen per startnotitie? Daar zijn wij wel benieuwd naar. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Schotman. Meneer De Ruijter.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank, voorzitter. Dank ook wethouder voor de korte, bondige beantwoording namens het college. Dank ook voor de toezegging dat u het afwegingskader en de waardekaarten met de raad nog gaat bespreken. Ik hoop dat ik dat goed heb geïnterpreteerd. Dezelfde vraag als mevrouw Flinterman al gesteld heeft, terecht: zou u ook willen toezeggen dat wij als raad wel degelijk nog een mobiliteitsvisie en een transitievisie warmte voorgelegd krijgen? Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer De Ruijter. Mevrouw Sterenberg, u heeft niets. Dan ga ik naar mevrouw Wegman.

MEVROUW WEGMAN (GGS): Dank u wel. Wij hadden dezelfde vraag over de waardekaart. Krijgen we ook die kaart zelf te zien? Wij willen er graag over kunnen besluiten. Dat was de vraag: kan dat? Wij hadden gevraagd: agrarisch natuurlandschap, hoe en waar gaat u daar invulling aan geven, ook gezien de stikstofcrisis?

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Wegman. Meneer Groothuis.

DE HEER GROOTHUIS (SOEST2002): Dank u, voorzitter. Ik had maar één vraag in mijn bijdrage en dat is: gaat het besluit nog worden gewijzigd? Krijgen wij een aangepast besluit waar we duidelijk weten waar we aan toe zijn? Ik hou graag van helder- en duidelijkheid. Zullen we precies weten waarop 20 april over kunnen besluiten of niet? Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Groothuis. Er zijn toch een groot aantal vervolgvragen. Een aantal weet ik zeker dat al net besproken waren in het college. Die zaten niet in de beantwoording, maar ik schors dan nog even een goede vijf minuten tot half tien. Loopt u niet al te ver weg, want anders wordt het wel heel laat.

VOORZITTER: Dames en heren, vijf minuten kan soms heel lang duren, maar u krijgt achtereenvolgend vanuit het college van B&W aan de orde wethouder Scholten, wethouder Van Aalst, wethouder Suna en wethouder Treep. Dan weet u dat vast en kunt u het onthouden. Met uw vragen tot verdere verduidelijking dacht het college: kom, we gaan helemaal los. Wethouder Scholten, u heeft het woord.

WETHOUDER SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter. Dank voor uw geduld allereerst. Ik moest nog even mijn eigen huiswerk zo uitschrijven dat u ook verder kunt met een antwoord. Vraag van BurgerBelangen: het aantal vragen wat gesteld is -in getal 235 is mij net ingefluisterd- of die ook nog schriftelijk beantwoord kunnen worden. Uw vraag snappen we. Het legt wel een enorme werklast op de organisatie, maar als u antwoorden nodig heeft om tot een besluit te kunnen komen, dan vragen we u om die vragen te mailen naar de griffie. Het is belangrijk dat u alle info heeft die kunnen helpen om tot een weloverwogen besluit van uw kant te kunnen komen. Dat geldt voor de rest van de raad ook. U vraagt ook nog: we hebben verkiezingen gehad- en misschien nog wel, maak ik erachteraan, komt er nog meer- wat kan dat doen als daar een veranderend landschap van ideeën en kaders gaat ontstaan? Wat doet dat met de processen en de kaders waar wij nu mee bezig zijn? Ik kan u zeggen dat alle externe kaders die veranderen en daardoor ook van invloed zijn of worden op de kaders waar wij mee bezig zijn, komt het college altijd bij u terug daarmee. Dan vroeg het CDA nog de teksten, of die netjes gaan ordenen, gelijkheid erin en dan pas voor gaan leggen in de participatie. Dat was een goede tip, dus dank daarvoor. Dat gaan we zeker doen. U heeft het ook gehad over het eindproduct. Daar wil ik een verduidelijking in geven. Waardekaarten -u met uw achtergrond wordt helemaal gelukkig van het woord kaart vertelde u al- is in ons geval een kwalitatief document. Die documenten moeten over elkaar heen gelegd worden. Qua systematiek zijn ze vergelijkbaar met zoveel mogelijk zeggenschap. Het is een document in plaats van een kaart waar u wegen, water en grasvelden kunt ontdekken. Dan kregen we vanuit D66 nog de vraag over een andersoortig proces wat u voorstelde. Juist doordat u de raad gevraagd heeft gezamenlijk op te lopen en startnotities weer terug te brengen in de raad hechten we met elkaar waarde aan die gezamenlijkheid en alles wat er nodig is om u ook weer in de gelegenheid te stellen accenten aan te geven. Die accenten zijn in dit proces razend belangrijk voor uiteindelijk het totale proces inclusief de participatie. Die accenten zijn nu nodig. PvdA vroeg of er ook andere gemeenten zijn die een voorbeeld kunnen zijn voor ons. Iedere gemeente is met hetzelfde proces bezig met dezelfde bevoegdheden. Zoals ik in het begin van mijn inbreng ook aan u allen vertelde: we zijn wel een beetje aan pionieren, want wij zijn koplopers. Als je bijvoorbeeld ziet dat Amersfoort nu pas zijn Omgevingsvisie ter inzage legt, dus nog helemaal niet met programma's bezig is, en Baarn nog helemaal moet beginnen, hebben wij dus niet een gemeente waar wij

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

eventuele handigheden op kunnen halen om hier weer toe te passen. Kijk ik even weer zo naar POS. U vraagt hoe wij de raadsvergadering van 20 april voor ons zien, of er 20 amendementen en moties komen. Ik ben benieuwd hoe u dat gaat zien. Dat is aan u als raad om te kijken op welke manier u dat moment met elkaar mee wilt gaan maken. Komende maandagavond is er wel een agendacommissie. Ik heb begrepen dat in ieder geval gesproken gaat worden over het vervolgproces. Het is aan u, dus bijna de vraag andersom. GroenLinks vroeg of de afwegingskaders en de waardekaarten nog voorkomen liggen ter besluitvorming. Daar kan ik u duidelijk zeggen: de waardekaarten niet, want waardekaarten zijn gemaakt op basis van analyses, onderzoek en participatie. De afwegingskaders wel. Dat hebben wij u zojuist gemeld. Daarmee komen we terug bij uw raad. Soest2002 vroeg nog of er een gewijzigd besluit voorgelegd wordt. Dan verwijs ik ook weer naar het antwoord aan POS: het is aan u als raad om te beslissen wat u wilt in de volgende stappen op weg naar 20 april. Voorzitter, tot zover mijn beantwoording.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Scholten. Kijk ik nu naar wethouder Van Aalst.

WETHOUDER VAN AALST: Ik ga graag in op de vraag van mevrouw Walraven van de CU-SGP, omdat die een relatie heeft met het implementatieplan bouwen aan vrouwen. Uw vraag was: is er voldoende capaciteit om dit ook op te stellen? Als we kijken naar het implementatieplan bouwen aan vrouwen zijn er twee onderdelen die relevant zijn. Ten eerste: in dat implementatieplan is opgenomen dat we de kaders weer op orde willen brengen, willen herzien. De startnotities die vandaag en op 20 april bij u voorliggen zijn een belangrijke mijlpaal, om dat ook daadwerkelijk te doen. We hebben ons ook voorgenomen voortaan als we taken beleggen bij de organisatie we dan ook zorgen dat er voldoende budget bij is. Daarom is in een eerdere fase ook budget gevraagd bij de raad om die startnotitie op te stellen en leggen we nu voor twee startnotities ook een aanvullende budgetvraag voor om ook dat ook echt goed te kunnen doen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van Aalst. Wethouder Suna.

WETHOUDER SUNA: Dank u wel. Er was een vraag van GroenLinks over de mobiliteitsvisie. Dat wil ik graag beantwoorden. Ik snap de verwarring bij u, omdat we nu spreken over omgevingsprogramma mobiliteit. Eigenlijk is dat hetzelfde als de mobiliteitsvisie wat we oorspronkelijk ook aan de orde hadden. Waarom is dat het geval? Omdat we bij de mobiliteitsvisie antwoorden wilden op de hoe-vragen die leven, zoals: hoe zorgen we dat scholen verkeersveilig worden? Hoe zorgen we dat de fietspaden de ruimte kunnen krijgen, wat de Fietsersbond ook vanavond aangaf? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we Soest bereikbaar en ook goed kunnen ontsluiten? Al dat soort vragen willen we integraal kunnen afwegen. Vandaar ook dat we in de zes programma's gezamenlijk willen optrekken om de integrale afweging te maken. Hetzelfde geldt ook voor de visie voor warmtetransitie.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Suna. Dan ga ik nu naar wethouder Treep als toetje vanuit het college.

WETHOUDER TREP: Laat het u allemaal maar smaken, zou ik zeggen. Mevrouw Wegman van GGS: u vroeg naar het agrarisch natuurlandschap, hoe dat vorm gaat krijgen. Dat is natuurlijk een begrip wat voortkomt uit de Omgevingsvisie zelf, waar ook gezegd werd: daar zou je een gebiedsgerichte uitwerking van moeten krijgen. In het programma groene landschap is dat juist de vraag waar je dus vorm aan moet geven, net zoals je invulling moet geven aan dorps en groene karakter, waar meneer Schotman al zelf accenten aangaf. Mevrouw Scholten zei het net ook: geeft u vooral accenten mee hoe u dat ziet aan de voorkant, want wij gaan het in analyse, onderzoek en participatie meenemen. We hebben ook nadrukkelijk gezegd dat we nog onvoldoende weten over stikstof. Daar krijgen we nog kaders van hogerhand mee. Die zullen dan ook geïmplementeerd moeten worden.

VOORZITTER: Zoals u ziet heeft het college zijn best gedaan om zo uitputtend mogelijk te zijn. Desalniettemin kan ik mij voorstellen, het is niet gebruikelijk om meer dan twee termijnen te doen, maar het is een belangrijk onderwerp. Mocht u nog echt dingen hebben waarvan u zegt van ja, dat wil ik toch nog even kwijt, dan wil ik daar de gelegenheid voor geven. Ik ga het rondje af. We gaan straks naar de meer inhoudelijke onderwerpen van de startnotitie, om schijnbewegingen te voorkomen. Meneer Lucas.

DE HEER LUCAS (CDA): Dank voor de beantwoording. Alhoewel dank. Waar ik eerst blij was met een kaart, moet ik het nou weer niet zijn. Het maakt het voor mij wel weer duidelijker dat in de

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

teksten er heel veel onduidelijkheden staan, want in de startnotitie groen staat toch bij eindresultaat: "In het document krijgen een visiekaart en overzichtskarten een centrale plek." U hoeft het nu niet te beantwoorden, dat kunt u misschien later doen. Waar eerst een kaart een document is, lees ik hier: een kaart is echt een ruimtelijke kaart waar het beeld op staat. Voor mij wordt het er niet duidelijker op wanneer een kaart een kaart is en wanneer een kaart een ansichtkaart is of wanneer een kaart een document is. Dat maakt voor mij wel uit hoe ik straks duidelijkheid krijgt over wat het is. Daar moeten we het misschien voor de 20^e nog over hebben. Dat heeft misschien ook wat te maken met waar we wel of niet over besluiten waar u inderdaad dan de ruimte krijgt om ons het participatieverhaal of de uitkomsten daarvan ons duidelijk te maken. Mijn verwarring is er nog steeds. Dank u wel.

VOORZITTER: Ik kijk even rond of er verder nog vragen zijn. Ik zie in ieder geval mevrouw Wegman, daarna meneer De Ruijter. Mevrouw Wegman.

MEVROUW WEGMAN (GGS): Een kleine verduidelijkende vraag nog over die waardekaarten. We gaan besluiten over het afwegingskader naar aanleiding daarvan, maar we krijgen dus ook die informatie in te zien van die waardekaarten. Ja. Dank u.

VOORZITTER: Non-verbaal, maar ik zal even voor degenen die niet het non-verbale gedrag mee hebben kunnen krijgen: ja, natuurlijk krijgt u dat. Het college heeft u al eerder toegezegd dat u wordt meegenomen in alle documenten. Alleen de vraag was vooral: waar gaat u wel of niet? Over het afwegingskader is echt een raads-kader. Meneer De Ruijter.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank u, voorzitter. Als eerste wil ik de heer Wijnalda van BurgerBelangen bijvallen met de vraag: we hebben hier in het huis de gewoonte om technische vragen schriftelijk te stellen en dan worden ze schriftelijk beantwoord. Als service hebben we ze deze keer als raad wat gebundeld en ook nog aan een tafeltjesavond gesteld. Dat betekent dat we niet alle antwoorden van elkaar gehoord hebben. Ik hecht er zeer aan dat we ook elkaars vragen, die we niet gehoord hebben, toch op schrift krijgen, zodat we kunnen zien wat er gevraagd is en wat de antwoorden zijn. Dat is voor het bepalen van ons standpunt wel degelijk van belang. We weten niet welke vragen wij zelf niet gesteld hebben en dat kunnen we ook nooit weten als ze niet op schrift gesteld worden. Dat is normaal wel de procedure. Laten we er dan nu niet van afwijken. Dank voor de inbreng, meneer Wijnalda. U bent vast niet helemaal tevreden met het antwoord van de wethouder daarin. Doe wat u ermee doet. Voorzitter, de wethouder wijst erop dat we zelf om de startnotities gevraagd hebben. Dat klopt. Daarmee dachten wij kaders vast te kunnen stellen voor de uitwerking. Nu blijkt dat de kaders ruim, tegenstrijdig, wisselvallig zijn door de startnotities heen en dat we in een volgende fase bij de programma's niet meer aanzet zijn als raad, om dan wel kaders te stellen dan wel te controleren. Dat geldt met name wat ons betreft voor de transitievisie warmte en de mobiliteitsvisie die ons in het vooruitzicht gesteld zijn -zo gaat het ook in andere gemeenten- dat wij daar nog wel over de kaders zouden gaan. Ik worstel nu wat met: geven we nu iets weg, iets op? Zetten we onszelf buitenspel? Wat is nou de reden om bijvoorbeeld de transitievisie warmte, die in alle gemeenten al door de gemeenteraden geweest is, nu ineens tot een programma te verklaren? Ik ben even kwijt wat onze winst daar nu in is en wat vooral het verlies voor de raad daarin is. Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Anderen nog? Er ligt eigenlijk nog maar één vraag voor en dat is de laatste vraag die gesteld is. Ik kijk even naar het college of ze zo het antwoord hebben of even heel kort moeten schorsen. We willen nog even kort schorsen hoor ik. Twee minuten max. We gaan de zaal niet uit. Goed, ik heropen de vergadering. Wethouder Scholten.

WETHOUDER SCHOLTEN: Dank u wel, voorzitter, we merken dat die kaarten best wel iets is wat onduidelijkheid geeft. We hebben zojuist het aanbod gehad van het ambtelijke apparaat om daar even met een verduidelijkende korte notitie op terug te komen. Dan heeft u het allemaal inzichtelijk uitgeschrevenen heeft u een beeld bij het beeld wat wij willen overbrengen. Dan hebben we nog de vraag van GroenLinks: transitievisie warmte. Wordt u buitenspel gezet, omdat u een visie verwachten niet een programma? Daar kunnen we heel duidelijk antwoord opgeven. Juist omdat we een integrale afweging willen hebben en geen losse kolommetjes meer die onafhankelijk van elkaar tot antwoorden leiden, maar uiteindelijk tot frictie kunnen leiden, hebben we deze een onderdeel gemaakt van de programma's. De programma's zit de ambitie in. U bent niet buitenspel, want op het moment dat wij terugkomen met de afwegingskaders kunt u er wat van vinden. We komen ook nog een keer met een budgetvraag bij u. Dat kan ik al als winstwaarschuwing

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

meegeven. Ook op dat moment kunt u er weer wat van vinden. Er ligt nog heel veel bij u. Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Daarmee hebben we, denk ik, voor de algemene ronde -ik denk ook dat het goed is dat we daar de tijd voor genomen hebben- geprobeerd zo goed mogelijk uw vragen van antwoorden te voorzien en te kijken op welke wijze u tot een afweging zou kunnen komen. We gaan over de procesgang op 20 april, wanneer dit vervolg krijgt, wat dat betreft nog met elkaar over in gesprek in de agendacommissie. Dat zullen we dan ook weer op tijd aan iedereen communiceren. Dan heb ik het niet alleen over de raad, want dat spreekt voor zich, maar ook voor anderen die interesse in dit proces hebben. We hebben afgesproken met elkaar dat we nu kort per fractie inbreng zouden leveren over de afzonderlijke startnotities zelf. Ik weet dat in de raad mensen zijn die na ieder onderwerp het vraag en antwoord zouden willen doen. Ik neem dat maar even als punt van orde mee, want die vraag leeft in de raad. Wilt u in één keer, zoals het nieuwe voorstel was, alle startnotities kort naar elkaar? Of wilt u na iedere startnotitie even een antwoord hebben van het college? Dat ligt als ordevoorstel voor. Welke smaak kiezen we? Meneer Vrakking.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Heb ik goed begrepen dat startnotitie na startnotitie behandeld wordt?

VOORZITTER: Nee, ik stel nu het ordepunt. Het originele voorstel was dat we startnotitie na startnotitie in twee termijnen zouden behandelen. We hebben gisteravond een agendacommissie gehad en daar zeiden we van dan wordt het misschien wat veel. Dat klopt ook wel, want het is nu tien uur. Toen hebben wij de procesgang veranderd en hebben we gezegd: "We gaan per fractie alle aandachtspunten meegeven." Als we kort antwoord kunnen geven, zullen we dat vanavond nog doen en anders komen we daar schriftelijk op terug. Als toch een raadsmeerderheid het originele voorstel wil steunen, kan dat ook. U gaat over de orde van de vergadering.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Als ik het goed begrijp, betekent dat dus dat per fractie alle startnotities worden besproken.

VOORZITTER: Dat kunnen meerdere woordvoerders van de fracties zijn natuurlijk. Iedereen heeft zo zijn eigen woordvoerderschap.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dat klopt, maar dan heb je dus dat je steeds moet wisselen van de ene startnotitie naar de andere. Ik heb liever, maar dat moet de raad beslissen, dat we het bijvoorbeeld met de hele ronde hebben over startnotitie wonen en daarna over mobiliteit of de volgende.

VOORZITTER: Uw voorkeur is het origineel en het nieuwe voorstel was om per fractie alle vijf de startnotities te doen. Ik ga even rond. Partij van de Arbeid?

DE HEER REDEKER (PVDA): Voorzitter, dank u wel. Voor mij een beetje de vraag wat de samenhang is tussen de procedure zoals we nu vanavond doen en het feit dat maandag door de fractievoorzitters in de agendacommissie ook nog over de procedure wordt gesproken.

VOORZITTER: Dan gaat over de procedure van de besluitvorming van 20 april. Eén van de vragen die gesteld is, maar die kan het college natuurlijk niet beantwoorden, is of je wel of niet een aangepast besluitvoorstel hebben. Daar gaat het fractievoorzittersoverleg een ei over leggen en dan komt dat weer naar u terug. Voor de procedure nu is om recht te doen aan alle woordvoerders die zich voorbereid hebben op vraag en antwoord. We hebben gezegd van ja, we kunnen dat fractiegewijs doen en dan vijf keer, voor zover dat nodig is, of alle startnotities afzonderlijk. Gisteravond was de gemiddelde opinie: we doen het gewoon in één keer per fractie. Mij maakt het allemaal niks uit, maar u mag het zeggen. Mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Wat mijn fractie betreft, voorzitter, doen we alle startnotities in één keer en hoeven we ook niet nog een vragenronde met het college. GroenLinks.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Voor de integraliteit van de behandeling sluit ik me daarmee aan. VVD.

MEVROUW STERENBERG (VVD): We hebben nog niet specifiek een mening. Het is wat de raad wil. We hebben op een paar onderwerpen input en die willen we kwijt.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

VOORZITTER: Ja, maar dat kan ook per fractie. CU-SGP? Soest2002 heeft liever afzonderlijk, mag ik dat zo vaststellen? Maar ook leven met de andere behandeling, begreep ik uit de inbreng van meneer Vrakking. Dan kijk ik naar BurgerBelangen.

DE HEER WIJNALDA (BURGERBELANGEN): Alles graag in één keer.

VOORZITTER: CDA?

DE HEER LUCAS (CDA): Alles in één keer en ik heb maar over één ter geruststelling.

VOORZITTER: U maakt me helemaal blij. POS.

DE HEER SCHOTMAN (POS): Wat ons betreft per fractie, dus in één keer. GGS.

DE HEER PAAUW (GGS): Voorzitter, meerdere woordvoerders mag zullen wij opvoeren en dan in één keer benoemen. Dan gaan we een rijtje vormen.

VOORZITTER: Dan is het punt van orde wat mij betreft afgehandeld. We gaan nu per fractie alle startnotities in één keer behandelen en dat mag met meerdere...

MEVROUW STERENBERG (VVD): Voorzitter, nog één punt van orde. Omdat we het per fractie gaan doen en fractie meerdere woordvoerders kunnen hebben, zou het dan misschien niet de gelegenheid zijn om gebruik te maken van deze microfoon?

VOORZITTER: Ja, dat lijkt mij heel efficiënt. Dat ga ik gelijk honoreren en ga ik niet eens consulteren. Meneer Paul.

DE HEER PAUL (GGS): Ik had in de voorbereiding begrepen dat we punten geven om mee te geven aan het college. Niet direct vragen.

VOORZITTER: Heel goed begrepen. Beide mag, maar de vraag is of het college wel of niet reageert. Punten om mee te geven? Fantastisch! Zullen we dezelfde volgorde aanhouden als daarnet? Meneer Wijnalda, u bijt het spits af.

DE HEER WIJNALDA (BURGERBELANGEN): Ik kan denk ik vrij kort zijn over alle startnotitie. We hebben de diverse voorstellen die we hadden om punten mee te nemen al besproken afgelopen dinsdagavond. De rest gaan wij straks bezien door middel van de vragen die gesteld zijn en kijken welke dingen wij nog mee willen geven, eventueel in amendementen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel. Meneer Lucas, CDA.

DE HEER LUCAS (CDA): Over alle notities is veel te zeggen en dat verdienen ze ook. Toch doe ik het nu niet. Ik zou het wel goed vinden om een keer met elkaar het erover te hebben, in een soort andere setting dan dat we nu hebben. Ik noemde al het belang van de goede omschrijving en dat blijft. De toevoeging vanuit het CDA gaat over de startnotitie wonen, want wij vinden het belangrijk dat er aandacht is voor het bouwen voor de inwoners, zoals de leeftijdsopbouw nu is, maar die zich ook gaat ontwikkelen. Als we willen dat onze inwoners kunnen blijven wonen, moeten we rekening houden met de leeftijdsopbouw en de ontwikkeling, ook na 2030 en verder. Dan zijn we allemaal, mag ik aannemen en hoop ik, een stukje ouder. Met het ouder worden neemt de zorgvraag ook toe. Het zal zeker zijn dat met de toenemende leeftijd van ons allen sowieso de zorgvraag toeneemt. Wij vinden het belangrijk dat goed rekening wordt gehouden met die toenemende zorgvraag. Er staat in de tekst als doel wel dat de woningmarkt voor iedereen bereikbaar moet worden gehouden. Dat staat bij één van die onderdelen onder inclusiviteit, maar dat is wat in kool en geit taal. Er staat alleen wonen met welzijn en zorg. Scherp dat dan aan. Ons voorstel, misschien dat het in een amendement zou moeten kunnen, zou dan worden: het bereikbaar houden voor iedereen, maar formuleert bijvoorbeeld dat het uitgangspunt is voldoen aan de zorgvraag van al onze inwoners. Dat kadert het wat ons betreft al wat meer in. Dat is eigenlijk de enige, ofwel toevoeging die ik nu heb om mee te geven aan het college, ofwel dat wij dat via een voorstel zouden moeten wijzigen. Andere opmerkingen laat ik voor wat het is, dus dit is onze inbreng op de startnotities.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Lucas. Mevrouw Walraven.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

MEVROUW WALRAVEN (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. De startnotitie wonen: we hebben een bouwopgave die meer is geworden door de laatste woondeal, 494 woningen tot 2030. In deze startnotitie richt men zich met name op woningbouw na 2030. Is het niet verstandig om nu al te gaan kijken en onderzoeken waar we eerder woningen kunnen gaan bouwen dan na 2030 om aan onze opdracht te voldoen? Bijvoorbeeld alvast met de provincie in overleg te gaan waar we eventueel buiten de rode contouren kunnen gaan bouwen. Verder wordt er ook een koppeling gemaakt om woningen te bouwen die aansluiten op de OV-infrastructuur. We zijn al wel bekend met eventueel HOV tussen Utrecht en Amersfoort in Soesterberg. Wordt er in deze ontwikkeling ook gekeken naar het hier al eerder wel eens genoemde treinstation tussen Amersfoort en Baarn, om zo Soesters ook beter aan te sluiten op het OV naar Amsterdam? Verder zien we dat er ingezet gaat worden op wonen met zorg en dat er een verplichte visie wonen met zorg op 1 januari 2024 wordt vastgesteld. Valt deze visie dan ook onder het omgevingsprogramma wonen? Hoe moeten wij dit zien? Bij het programma werken zien we de nodige uitdagingen op de diverse terreinen van werken en recreatie. Daarbij gelijk de vraag: hoe gaan we dit doen met de beperkte ruimte die er is? Een spannende uitdaging. Wij zien uit naar wat er uit de participatie gaat komen met de samenleving en de diverse stakeholders. We hebben één vraag en die gaat over één van de hoofdthema's uit het coalitieakkoord, namelijk de zondagsopenstelling. Er ligt een wens om met de samenleving in gesprek te gaan om de zondagsopening wat te verruimen. Eén van de argumenten is omdat het in onze omliggende gemeente Baarn en Amersfoort ook al ruimer is. Bijvoorbeeld in Zeist en Bilthoven is het net als bij ons op zondag vanaf twaalf uur. Daar zouden we ook naar kunnen kijken. Onze fractie hoort geregeld al geluiden dat men last heeft van overlast, met name in de ochtenden en ook de avonden door het laden en lossen van vrachtauto's. Onze supermarkten liggen met name in de woonwijken. Hoe fijn zou het zijn als er één dag in de week de vrachtauto's wat later komen dan in de vroege ochtend? Dan is dat wat ons betreft een logische keuze om dat op zondag te houden. Kan het college aangeven hoe dit thema aan te willen vliegen in de participatie en waarom de keuze om de tijden op zondag ruimer te maken? Dan alleen nog bij de energietransitie: de Soester doelstelling is verhoogd. In hoeverre zijn deze ambities haalbaar? De aansluitingen op het net zijn er nog niet klaar voor. Ook staat het huidige college terughoudend tegenover de plaatsing van windturbines en zonnepanelen. Hoe gaan we dan onze doelstelling halen? Dat was het. Mijn collega Fikse doet de mobiliteit.

VOORZITTER: Meneer Fikse.

DE HEER FIKSE (CU-SGP): Dank u, voorzitter. We lezen in de mobiliteitsvisie allerlei opmerkingen die wij allen wel kennen. Gemeente Soest kan in de toekomst heel veel problemen tegen komen wat mobiliteit betreft. We denken aan de woonopgave en het ontmoedigen van het autogebruik in de diverse woonwijken. Het zal ongetwijfeld de druk op de verkeersaders, denk bijvoorbeeld aan de Koningsweg, doen toenemen. Onze vraag is: is er ook een plan b naast alle kaders die we in de notitie kunnen lezen? Stel nu bijvoorbeeld dat na participatie blijkt dat er een noordoostelijke rondweg wordt verlangd naast de spoorlijn Amersfoort-Hilversum. Hoe kijkt het college daar naar? Het tweede onderdeel is het STOMP principe. Dat is al net even genoemd, ook door meneer Rozeboom die er al wat over gezegd heeft. Dat onderschrijven wij van harte. Wel hebben we de vraag of het weren van de auto reëel is voor een toch aanzienlijke grote groep ouderen in Soest. Daarnaast denken we ook aan ouders die hun kinderen toch heel graag met de auto naar school willen brengen en daarna naar hun werk gaan. De derde: wat het openbaar vervoer betreft, zou het een aderlating zijn als het Soester lijntje wordt afgeschaft. Stel dat het gebeurt, is er dan een plan b? Mijn collega Walraven gaf al een suggestie. Ik ben benieuwd hoe daar het college naar kijkt, bijvoorbeeld station Soest-De Schans. Vierde: de HOV-lijn langs Soesterberg lijkt onze fractie best ambitieus en zal nog wel de nodige tijd vergen om deze te realiseren. Op korte termijn lijkt ons een directe OV-verbinding tussen Soesterberg en station Den Dolder sterk aan te bevelen. Bij het stimuleren van het openbaar vervoer zullen we dan wel voor de nodige randvoorwaarden moeten zorgen en hopelijk kan het college, zoals in de notitie staat, ook lobbyen bij de provincie of bij andere organisaties om hier aandacht aan te besteden. Het laatste, de fietsroute van Soest naar Hilversum. Gelukkig wordt die wel genoemd. We vinden het nog steeds jammer -ik denk velen met ons- dat er nog steeds geen redelijk alternatief is voor deze afsluiting van het voormalige fietspad. Hopelijk kan het college de gemeenteraad van Baarn de noodzaak van deze nieuwe fietsroute zo spoedig mogelijk onder de aandacht brengen. Volgens mij zijn de meeste voorbereidingen al getroffen. Alleen het moet nog in beton worden gegoten. Dank u.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Fikse. Samen met mevrouw Walraven sprak u namens de fractie van de CU-SGP. Ik geef voor D66 als eerst het woord aan mevrouw Flinterman en daarna gaat het zich verdelen. Mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Dank u wel. Ik zal beginnen met wonen. We hebben het al over de abstracties van de definities gehad en dat wil ik nog even verder aanscherpen. Er worden ook termen gebruikt als wanneer bouwen we voldoende? Wat is dat? Er zijn geen aantallen genoemd, dus dan is het ook niet duidelijk wanneer je voldoende bouwt. Wat is de optimale balans tussen wonen, natuur en de financiële haalbaarheid? Ook die optimale balans is niet gedefinieerd. Wie bepaalt die definitie? Dan de keuze van de lijst met woningbouwlocaties: wie bepaalt welke keuze we gaan maken? In de startnotitie staat het één en in de Omgevingsvisie staat het andere. Ook het advies om daar duidelijk over te zijn. Om daar nog verder op aan te haken wat betreft de participatie omtrent die locaties: we gaan daarin breed participeren staat er. Waar zou woningbouw kunnen komen zonder restricties? Pas achteraf komt er een toetsingskader. Hoe frustrerend is het als inwoner dat je gaat zeggen van we moeten gaan bouwen op het TBS-terrein en dan achteraf te horen krijgen: "Ja, maar dat kan niet. Dat gaan we niet doen." Het toetsingskader meegeven bij de participatie lijkt ons ook een motivatie voor inwoners om mee te kunnen spreken, want dan weet je tenminste waar je aan toe bent. Dan het convenant duurzaam bouwen. In bijna elke startnotitie staat dat vermeld. We hebben gekozen voor niveau brons in Soest. Dat is iets boven de wettelijke norm voor duurzaam bouwen. Dan kom ik bij de global goals. Dat komt ook steeds terug. Dat is een ambitie die je moet hebben. Als je dat combineert met duurzaam bouwen, zou je toch echt voor goud moeten gaan. In ieder geval de ambitie moeten hebben om voor goud te gaan. We hebben daar in het najaar vorig jaar vragen over gesteld aan het college, omdat veel gemeenten om ons heen die ambitie wel hebben om voor goud te gaan. Waarom niet die ambitie en proberen dat te halen en uitleggen als het niet lukt? Dat is ook het antwoord wat we kregen op onze vragen. Neem dat dan ook op in de kaders straks, dat we streven naar goud en leggen uit als het niet lukt. Dan hebben we altijd nog de hangmat van brons waar we op kunnen rekenen. Dan de energietransitie: complimenten voor het stuk. Het borduurt door op wat er al is, dus in die zin komen daar heel veel herkenbare doelen in terug. Goed dat de ambitie wat wordt opgeschroefd en dat er actief aan de gang wordt gegaan met die netcongestie, opwekking duurzame energie, aquathermie en de transitievisie warmte. Opslag van energie is een belangrijk onderwerp in de komende jaren, zeker in combinatie met de genoemde netcongestie. Goed dat daar nu wordt over nagedacht. Dan natuur en groen: waardering voor het feit dat dit nu een volwaardig onderwerp is en dat daar ook een startnotitie voor is. Natuur is immers vaak het ondergeschoven kindje geweest als het gaat om het gevecht om de ruimte. We streven een prettige en natuurlijke leefomgeving na, lees ik in de startnotitie. Daar krijgen bodem, water en groen veel aandacht, maar D66 vindt het ook belangrijk dat het onderwerp lucht hier een plek krijgt. Fijnstof, CO₂-uitstoot, overlast van geluid en vliegverkeer kan een belangrijke negatieve factor zijn als het gaat om onze leefomgeving, dus neem dat als volwaardig onderwerp op. Ook hier weer de global goals. Als we de ambitie niet hebben om hier wat aan te doen -bijvoorbeeld het Schone luchtakkoord- zie ik hier ook niet terug- wordt het heel erg lastig om voor jezelf de lat ergens te hangen. Dan gaat collega Dennis Ter Beek-Suijkerbuijk de mobiliteitsnotitie doen.

VOORZITTER: Meneer Ter Beek-Suijkerbuijk.

DE HEER TER BEEK-SUIJKERBUIJK (D66): Namens D66 mag Dennis ook nog wat zeggen. Doordat de status van vanavond voor mij niet helemaal duidelijk is, kan het zijn dat mijn accenten dus ooit nog amendement worden, maar ik geef het nu als accenten met uitroepetekens mee. Allereerst een vraag voor de wethouder onderwijs en dat komt mede dankzij de heer Rozeboom: 15 maart was ik bij de Fietsersbond aanwezig. Toen hadden we het ook al een beetje over het onderwijs en fietsveiligheid. Ook voor coronatijd had D66 een fantastische scholenroute. Jammer genoeg dankzij corona waren het maar zeven scholen die ik heb kunnen bereiken. Tijdens de gesprekken met die scholen viel mij op dat verkeersveiligheid voor iedere school toch wel op een andere manier gevoeld wordt. Ik vroeg me een beetje af in hoeverre het college in gesprek is met iedere school apart als het gaat om verkeersveiligheid en dan vooral natuurlijk voor de kinderen. Dat is één vraag. Die andere drie zijn vooral drie bijzonder goede punten, al zeg ik het zelf. Allereerst: -dat gaat ook een beetje over het onderwijs- als je kijkt naar Soest, zie je twee plekken waar scholieren naar toe fietsen. We hebben namelijk een hoekje met middelbare scholen: het Griffland, Baarnsch Lyceum en het Waldheim. En je hebt een hoekje met de sport. Daar zit bijvoorbeeld de voetbalclub, de hockeyclub. Dat is de Bosstraat. Dat zijn twee best hele specifieke plekken waar jongeren naartoe fietsen. Het idee van D66 is om te kijken of je misschien een onderzoek zou moeten doen of je niet een -als je het gaat afronden, heb je een SS route- dat zal niet de route zijn

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

zoals je het zou moeten noemen. Als je een soort sport-onderwijsroute zou kunnen creëren, waarin je de jongeren kan laten fietsen, zorgt dat ervoor dat automobilisten weten dat op bepaalde momenten, bijvoorbeeld rondom acht uur, dat je jongeren kunt verwachten die op de fiets zitten. Dan ben je ook voorspelbaar voor de automobilist. Daarom zouden wij willen voorstellen om met zo een sport-onderwijsroute te komen. Dat is een accentje om mee te geven. Het tweede accentje dat we willen meegeven -we beseffen dat dat wel eens een hele groot uitroepteken zou kunnen zijn- is: misschien is dit een mooi moment, aangezien we nu toch allerlei deelonderwerpen samen gaan bespreken, om dit ook meteen met retailbeleid te gaan bekijken, of je misschien een gedeelte van de Van Weedestraat autovrij moet gaan maken. Vanaf de verkeerslichten tot aan de rotonde is nu op donderdag de markt al autovrij. Misschien is dit een mooi moment om samen met het retailbeleid te kijken of het een goed idee is, wat misschien een versterking van de Van Weedestraat zou kunnen zijn om dat gedeelte autovrij te kunnen gaan maken. Dat is ook een klein accentje dat ik zou willen meegeven. Punt drie: we hebben samen met de CU-SGP een werkbezoek gehad aan de Gouden Ploeg. Daar werd ook gesproken over de wandelroutes. Afgelopen weken hebben we gezien dat op De Eng fantastische QR-codes zijn neergezet. Fantastisch! Alleen tegelijkertijd hoorden we ook dat bijvoorbeeld De Eng niet een officiële wandelroute is. Zo zijn natuurlijk wel meer routes in Soest te bedenken waarvan je denkt: dat zou een hele goeie officiële wandelroute kunnen zijn om als je het over STOMP hebt de stappen wat groter aan te kunnen zetten. Er zijn genoeg nieuwe ideeën, plekken te verzinnen waar wandelen een veel groter accent zou kunnen hebben. Dat waren de punten voor mobiliteit vanuit D66.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Ter Beek-Suijkerbuijk. Dan kom ik bij de Partij van de Arbeid, meneer Redeker. Oh, sorry! Mevrouw Welschen wilt ook nog. U zat er helemaal achter, dus ik had u letterlijk uit beeld. Eerst mevrouw Welschen nog namens dezelfde fractie D66.

MEVROUW WELSCHEN (D66): Dank u wel. Ten aanzien van de startnotitie werken hebben we een aantal korte punten. Het zijn allemaal weer duidingsvragen. Het staat boordevol met ambities, maar hoe realistisch zijn die? Als eerste de term denkers en doeners komt met regelmaat terug in een startnotitie werken. Ten eerste is die scheiding zo aan te brengen. Wat betekent zo'n term voor de inrichting van je bedrijventerreinen en wat is de balans op dit moment tussen denkers en doeners? Als onderwijsmens vind ik het een lastige term. Wat voor ambitie hebben we daar dan in? Nu komt een kleine opsomming, maar dat doe ik bewust. Volgens de startnotitie willen we meer arbeidsplaatsen, goede mobiliteitsoplossingen naar die werklocaties, voldoende ruimte om te recreëren, voldoende leefbaarheid, meer toerisme met passende voorzieningen en dat alles van een hoge kwaliteit, duurzaam en in balans met elkaar. Dat is vrij veel. Is er een volgordelijkheid? Gaat iets voor het ander? Als we woorden hebben als voldoende en leefbaarheid, hoe duiden we dat soort termen? Is dat in euro's? Is dat in vierkante meters? Is dat in ervaringen van mensen die hier werken? Nog een duidingsvraag: het breed palet aan werkgelegenheid. Hoe breed is dat palet nu? Wat is dan een ambitie? De vraag of dat wat meer geduid kan worden. Ten slotte nog het streven van het toekomstbestendig profiel. Wat betekent dat? Betekent dat dat we ruimte willen hebben in de toekomst om nog wat verder uit te breiden? Of is toekomstbestendig dat we nu voorrang gaan geven aan bedrijven die in hun product of in hun dienst of in hun bedrijfsvoering duurzame keuzes maken? Wat is toekomstbestendig? Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Welschen. Ik weet bijna zeker dat ik de hele fractie gehad heb, maar ik kijk even voor de zekerheid. Meneer Redeker.

DE HEER REDEKER (PVDA): Voorzitter, dank u wel. Voor ons is vooral prioriteit dat we na 20 april ook echt het proces met waar we aan het beginnen zijn, echt op gang te krijgen. Ik ben wat dat betreft ook blij met de toezegging dat het afwegingskader terugkomt in de raad. Ik heb maar twee korte opmerkingen. Eén: in de startnotitie wonen deelt het college zichzelf vier rollen toe. Kaderstellend, samenwerkend, toetsend en uitvoerend. Met name op het punt van wonen missen wij de rollen sturen en stimuleren. Ik denk dat het goed zou zijn om dat misschien nog mee te nemen over hoe dat inhoud zou kunnen krijgen. Het lijkt een detail, maar ik vind het wel van belang. In de startnotitie energie wordt het coalitieakkoord niet juist geciteerd. Ik weet niet of het nodig is om daar een amendement voor in te dienen, maar ik denk dat het wel goed is om dat wel juist op te nemen in die startnotitie. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Redeker. Dan ga ik nu naar de fractie van POS. Ik denk dat ik begin met meneer Schotman.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

DE HEER SCHOTMAN (POS): Dat is correct. Ik zal het woord voeren voor alle startnotities. Met betrekking tot de startnotitie omgevingsprogramma wonen is de fractie van POS van mening -we hebben het reeds benoemd- dat er een balans moet zijn in de ontwikkelingen tussen de kernen Soest en Soesterberg. Het moet niet zo zijn dat door de aanwezigheid van knooppunten Soesterberg automatisch in beeld komt voor verdere ontwikkeling. Onze inwoners verwachten na 2030 ook in Soest een woning te kunnen vinden. Kijk daarvoor dan ook verder dan alleen de rafelranden. Dan behouden we ook binnen de rode contour een fijne leefomgeving voor onze inwoners. Ook ziet de fractie van POS graag een uitwerking van de invulling van het TBS-terrein binnen het omgevingsprogramma wonen. Op het gebied van werken zijn er uiteraard ook mogelijkheden voor het voormalige TBS-terrein. Invulling als enkel bedrijventerrein is wat POS betreft een gemiste kans en gaat bovendien voorbij aan de wensen en behoeften van onze inwoners. Ook dat zien wij uiteraard graag terug in de participatie. Ook bij werken komt Soesterberg weer naar voren: het geprogrammeerd krijgen van het kazerneterrein. Begrijpelijk voor de uitplaatsing van bedrijven uit Soesterberg-Noord, maar daar hoeft wat POS betreft niet ook nog de 4,3 hectare die de gemeente Soest tegoed heeft terecht te komen. Belangrijk punt van aandacht is het retailbeleid. POS verzoekt het college kritisch te kijken naar het huidige, op de centrumgebieden gerichte retailbeleid. Dit beleid maakt in sommige gevallen gewenste ontwikkelingen naar onze mening lastig. We denken bijvoorbeeld aan een toekomstbestendige tweede supermarkt in Soesterberg. Sluit daar aan bij de realiteit van dergelijke bedrijven. Wij zien ook graag nader uitgewerkt hoe Soesterberg meer kan profiteren van het toeristisch potentieel. Het Den Berghplein zal met aankomende geplande ontwikkelingen wellicht niet meer zijn beoogde functie als steppingstone kunnen vervullen voor toeristen. Qua type werkgelegenheid ziet onze fractie bij voorkeur dat er wordt ingezet op het vestigen van bedrijven die de lokale werkgelegenheid bevorderen. Mobiliteit sluit hier uiteraard naadloos bij aan, want dat is key voor de toekomstige ontwikkeling in onze gemeente. De geschetste ontwikkelingen baren onze fractie, heel eerlijk gezegd, zorgen en de gemeente lijkt weinig controle te hebben over de toekomstige bereikbaarheid van vooral de kern Soest. Wij zien dat Soest straks dichtslibt terwijl er tegelijkertijd een onrendabele treinverbinding ligt. Als deze neerwaartse spiraal van minder reizigers en minder treinen niet kan worden doorbroken, worden we straks dan niet gedwongen om te kijken naar de spoorverbinding Amersfoort-Amsterdam voor goed OV? Wie zal het zeggen? De fractie van POS wil daarnaast het college verzoeken zich in te spannen voor het herstel van de directe busverbinding tussen Soesterberg en Utrecht. Dat brengt ons bij de startnotitie water, riolering en klimaatadaptatie. De riolering is -dat weten we allemaal- een grote zorg voor Soesterberg. We vinden het zorgelijk dat het college niet in control lijkt te zijn. Blijkbaar bevel defensie vanaf Zeister locaties, het Soesterbergse rioleringsstelsel. Essentieel om daar weer in control te komen en te zorgen daar alternatieven voor komen, waardoor het toch al overbelaste stelsel in Soesterberg wordt ontzien. Bij het omgevingsprogramma energietransitie geeft u aan dat het college -dat werd al genoemd- terughoudend staat tegenover de plaatsing van windturbines en zonnepanelen. Wat is uw definitie van terughoudend? Wij als POS vinden dat de kern Soesterberg hier niet het afvoerputje moet zijn, om maar in rioleringstermen te spreken. Zeker aangezien u de projecten weegt op draagvlak. Als u enig draagvlak voor de energietransitie wenst te behouden in Soesterberg is de plaatsing van windturbines rondom het dorp wat POS betreft het laatste wat u zou moeten willen. We vragen het college bij de participatie over het omgevingsprogramma energietransitie breder te kijken dan de huidige groepen en wederom alle inwoners te betrekken, ook gezien de verhoogde doelstelling van 55% CO2-reductie in 2030 en de gevolgen die dat heeft voor bijvoorbeeld de realisatie van windturbines in de bestaande zoekgebieden. Zo valt ook te lezen dat alle windmolens gerealiseerd zouden moeten worden in de huidige zoekgebieden. Last en zeker niet least: het omgevingsprogramma groen en landschap. Ook POS ziet de toenemende druk op het groen en het landschap in onze gemeente. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat dit groen onze gemeente definieert en het verdwijnen ervan onze unieke gemeente ernstige schade doet. Ook de effecten van de energietransitie op onze natuur is zorgelijk. We moeten zuinig zijn op ons groen, zowel binnenstedelijk als in het buitengebied. Binnenstedelijk zien wij graag uitbreiding van het groen en de ambitie om meer bomen in de openbare ruimte te hebben. Kwantiteit is ook een kwaliteit op zich. Neem als gemeente samen met de inwoners deel aan het NK Tegelwippen. Het kan zomaar bijdragen aan de doelen van dit programma en aan het draagvlak in Soest en Soesterberg. Tot zover, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Schotman. U sprak namens de fractie van POS. Dan ga ik naar de fractie van GroenLinks en ik zie meneer De Ruijter al bij de microfoon.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank u, voorzitter. Ik wijk even af, want bewegen is gezond voor een mens. Bovendien ben ik hier veel beter uitgelicht dan daar. Wij hebben geen vraag meer. We

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

hebben het vragen aan het college gesteld, maar ook wij willen vooruitlopend op de participatie wat accenten meegeven die in de participatie aan de orde moeten komen wat ons betreft. Allereerst wil ik aansluiten bij alle accenten die D66 reeds heeft aangebracht. Dan hoef ik die niet te herhalen. We voegen er eentje op een aparte startnotitie toe en de andere benaderen we iets integraler. We zijn natuurlijk blij dat ze er alle zes tegelijkertijd liggen en ook integraal aangevlogen worden. Op de startnotitie groen en landschap willen wij nog meegeven om graag met de inwoners het gesprek te voeren welke functies in het buitengebied nu wel en niet gewenst zijn, als expliciete vraag. Het gaat met name ook over het agrarisch natuurgebied, waar nu ook heel veel gebouwen leeg staan, waar misschien wel iets anders kan wat nu niet mag. Probeer met inwoners gezamenlijk dat agrarisch natuurgebied te definiëren en welke functies daar wel en niet gewenst zijn. Uiteraard geldt -maar dat is al eerder gezegd- dat ook voor de meer kwetsbare natuurgebieden. Dan een iets integraler benadering. Laat ik eerst zeggen dat ik natuurlijk blij ben dat het college toezeft alles integraal te benaderen en dat met name mobiliteit en energietransitie niet meer als aparte visies moeten komen, maar uit de integraliteit moeten voortvloeien. Wij gaan daar scherp op zijn en misschien wel vragen om na de integrale afweging dat toch weer heel expliciet te benoemen en toch nog aan ons voor te leggen. Wellicht kunt u daar een motie over tegemoet zien. Als ik wonen, water en klimaatadaptatie met elkaar kruis, zouden we graag meegeven als accent dat u met de inwoners bespreekt of er gebieden zijn die qua wateropvang of kwelwater zo kwetsbaar zijn dat daar misschien geen verharding is toegestaan. U begrijpt dat ik op het Soester hoogveen duid, maar maak het ook een expliciete vraag en afweging die u voorlegt aan inwoners waar u ook benoemd dat er tussen die twee programma's spanning bestaat. Daar waar je bouwt, kun je geen water meer opvangen. Een tweede die bij ons in het oog springt is: we willen het dorpse karakter behouden. Daar hoort misschien geen overlastgevendende bedrijvigheid bij. Gaat u expliciet met uw inwoners bespreken wat voor soort bedrijvigheid in een woonomgeving past en hoe men aankijkt tegen de combinatie van wonen en werken? Het is natuurlijk ook al gezegd door POS, maar ook dan doelen we weer heel specifiek op het TBS-terrein. Ga ook die vraag wat explicieter stellen. Hoe kijkt u aan tegen de combinatie van wonen en werken en waar zou dat mogelijk zijn? Willen we überhaupt nog wel overlastgevendende bedrijvigheid? Dan heb ik ze gehad, voorzitter. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik nu naar mevrouw Sterenberg of één van de anderen van de VVD-fractie. Eerst de heer Corbeij.

DE HEER CORBEIJ (VVD): Dank u wel, voorzitter. Het programma wonen: het begrip wijde zak is al een aantal keren langsgekomen. Ik heb nog geen enkele raadsleden -ik denk niet dat die er zijn- horen zeggen van een onprettige leefomgeving en een onleefbaar dorp lijkt ons fantastisch. Dat is allemaal heel algemeen. Als je gaat kijken, daar kun je over van mening verschillen, staat het bomvol van de ambities. Het doet heel sterk denken aan de doelgroepenverordening die we een tijd geleden besproken hebben. Toen werd gerefereerd aan de proefballonnen van minister De Jonge van volkshuisvesting die ook zeer vergaand waren. Als je kijkt naar de kritiek die daar op gekomen is en nu onder hand wordt er zo een beetje geconstateerd dat die eigenlijk onhaalbaar zijn. Als je in het raadsprogramma kijkt, kun je daar ook over van mening verschillen. Mevrouw Flinterman van D66 denkt daar anders over. Op bladzijde elf gaat het over bovenwettelijke eisen. Je kan je afvragen of je zoveel bovenwettelijke dingen moet doen. Als ik kijk bij paragraaf 3.4 over de randvoorwaarden en eisen voor het opstellen van het programma wordt er gevraagd naar voldoende middelen. Is er voldoende capaciteit? Is er voldoende tijd om het binnen de tijd af te krijgen? Er wordt 120.000 euro extra gevraagd. Wij vrezen dat daar dure externen voor worden ingehuurd en het college denkt dat het bedrag voldoende zal zijn. Kortom, onze vraag is: moet Soest per se het braafste jongetje in de klas zijn? Is het niet verstandiger om de ambities wat bij te stellen, realistischer of haalbaarder te maken? Als je doelstelling hebt, is het toch ook wel prettig je mag wel ambitieus zijn, maar het is toch ook wel prettig als het enigszins haalbaar is. Bij wonen hebben we het al genoeg over gehad in de afgelopen jaren. Wat betreft programma energietransitie: hetzelfde verhaal. Als je naar het raadsvoorstel kijkt, zijn dat allemaal dingen die wel redelijk zijn. Op bladzijde veertien en vijftien staan vijf bullets met een aantal streven. Die zijn best vergaand en ambitieus waarbij je je ook af kunt vragen: daar kan je als overheid wel van alles van willen, maar daar zijn ook particulieren aan de beurt en hebben die daar geld voor en zijn die zo ambitieus? Daar worden niet de randvoorwaarden gesteld van voldoende middelen, beschikbare capaciteit en voldoende tijd, maar die zou je daar ook best bij kunnen vragen. Ook bij energietransitie dezelfde vraag: moeten wij per se het braafste jongetje van de klas zijn en is het niet wijzer om de doelen wat realistischer te maken? Tot zover, voorzitter.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

DE HEER VAN 'T NET (VVD): Voorzitter, hartelijk dank. Ik ga eens kijken of ik het ook in seconden 10 kan. De VVD-fractie heeft de startnotitie werk zorgvuldig doorgenomen en bestudeerd. Daaruit zijn enkele technische vragen gekomen die ook adequaat beantwoord zijn en waarvoor onze dank. Dat is wat de VVD-fractie betreft op de startnotitie werken wel voldoende tot nu toe. Hartelijk dank.

VOORZITTER: U was net over uw tijd van tien seconden. Dank u wel. Anderen nog van de VVD-fractie? De heer Van der Wardt.

DE HEER VAN DER WARDT (VVD): Voorzitter, over de startnotitie mobiliteit: in het voorgestelde raadsbesluit staan er zes opdrachten waarbij wij als VVD in deze context weinig kunnen met de opdracht b. een gezonde levensstijl bevorderen en c. voor een prettige en natuurlijke leefomgeving zorgen. Wat heeft dat met mobiliteit te maken? Als het er al mee te maken heeft, staan deze opdrachten bij ons niet vooraan in de rij bij mobiliteit. Zorgdragen voor een goede of betere bereikbaarheid vinden wij wel een belangrijke pijler en opdracht. Deze verdient het wat de VVD betreft om veel meer als concrete opdracht meegenomen te worden. De vraag aan het college is of het college vindt dat het zorgdragen van betere bereikbaarheid niet de voornaamste opdracht zou moeten zijn. Ook maken we ons zorgen als VVD om het zogenaamde STOMP-principe waarbij de auto op de laatste plaats komt. In dit forensendorp zullen we de aankomende decennia niet zonder auto kunnen om van en naar ons werk te kunnen reizen, zeker als het OV onder druk komt te staan. Als laatste viel ons op dat het enige benoemde concrete standpunt in de notities het na de raadsperiode betaald parkeren een optie wordt in Soest. Bij voorbaat wil de VVD graag dat dit concrete zinnetje uit de notitie wordt geschrapt en we denken wel dat wij als VVD zullen vechten als leeuwen om het parkeren gratis te houden in Soest. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Van der Wardt. Ik probeer toch weer die beeldspraak van dat worstelen en die leeuwen bij elkaar te brengen. Dat geheel terzijde. Ik kijk naar de fractie van GGS. Mevrouw Weith.

MEVROUW WEITH (GGS): Werken, daar begin ik mee. Technische vragen hebben we laatst al voldoende gesteld, denk ik, dus ik heb eerder een soort overpeinzing die ik wil delen met het college. Werken: het geeft voldoening, zorgt voor sociale contacten en natuurlijk financiële onafhankelijkheid. Een goede werkgelegenheid vinden wij daarom belangrijk voor Soest, voor nu en voor later. Naast werk is fijn wonen ook belangrijk, net als ontspanning en een gezond leefklimaat. In de startnotitie staat dit ook. Waar gewoond wordt, wordt gewerkt en andersom. Dit geeft spanning qua ruimte, hinder en behoeftes. Wat gaat voor: wonen of werken? Het kan wellicht samen. Waar willen we het liefst wonen? En waar maken we plek voor bedrijven? Het kazerneterrein bij Soesterberg vinden wij hier voor een prima locatie. Echter, als er meer bedrijven komen, is er meer behoefte aan werknemers, maar zijn die er straks wel? Er is krapte op de arbeidsmarkt. Wat als je straks de gewenste bedrijvigheid hebt, maar geen geschikt personeel? Meer werknemers aantrekken betekent ook een grotere woningbehoefte. Dat vraagt om nog meer ruimte. Kunnen we straks nog wel bouwen? Wie gaat er voor: de boer of de bouwer, de mens of de natuur? Het vraagt om genoeg plek op de scholen voor de kinderen, kinderopvang, personeel hiervoor. Meer bedrijven, meer mensen. Files op de wegen, maar ook op het elektriciteitsnetwerk. Wie krijgt er voorrang? Zijn dit accenten? Nee, niet echt, maar wel punten voor participatie. Groen groeit mee met Soest, lees ik in de startnotitie. Groen, daar houden wij van, maar moet Soest groeien? Over hoe we deze puzzel met alle vraagstukken en dilemma's op willen lossen, hoe wij alle kaarten het beste in kunnen kleuren en hoe we de knelpunten aan willen pakken, blijven we graag in gesprek met het college, met de inwoners en met collega-raadsleden. Stap voor stap komen we samen een heel eind.

MEVROUW WEGMAN (GGS): Over de energietransitie heel kort. Wij zijn blij met de aansluiting bij landelijk qua doelstelling. Laat deze notitie en dit programma leidend zijn voor alle andere programma's. Dank u wel.

DE HEER PAAUW (GGS): Ik wil het graag hebben over wonen. Ik wil wat meegeven. Nieuw te bouwen woningen en het behouden van het groen zijn de belangrijkste vraagstukken in onze gemeente. Echter, de mobiliteit gaat problemen geven en misschien heeft dat meer impact als dat we nu exact kunnen aangeven waar je dan straks kan gaan bouwen. Om goed uitvoer te kunnen geven aan de woondeal die we hebben afgesproken moeten we echt kijken: waar liggen onze grootste kansen in de gemeente? GGS wil daar duidelijker over zijn en ziet de kansen echt in Soesterberg, dat daar de grootste potentie is om nieuwbouw te realiseren. Zeker als je bedenkt dat

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

Soesterberg de enige plek is om de functie Regiopoort te verkrijgen. We zouden graag mee willen geven dat de focus bij de ontwikkeling meer komt te liggen in en rond Soesterberg. Vanuit de provincie wordt duidelijk aangegeven dat binnenstedelijke ontwikkeling prioriteit heeft en dan het buitengebied moet dienen voor recreatie en worden ingezet voor meer verbetering van natuur. Zeker in het kader van groen groeit mee. Dat betekent dat wij wel de hoogte in moeten bij onze woningbouw. De vraag alleen is: hoe hoog en hoe verhoudt zich dat tot het kader een dorpse karakter? Wij voorzien daar een dilemma. Hopelijk komt uit de participatie tot uiting hoe hoog wij per wijk zouden moeten kunnen toestaan voor een goede orde. Ook in de afgesproken gemeentebreed geldende normering voor adviesrecht is destijds niet opgenomen hoe hoog we zijn. We hebben duidelijk behoefte aan kaders per wijk om zo te komen tot wat willen we eigenlijk met ons dorp? Dank u wel.

DE HEER PAUL (GGS): Dank u wel. Ik ga verder over mobiliteit en om te beginnen hoe taal ertoe doet. Ook in de startnotitie mobiliteit staat dat de vraag is hoe we duurzaam kunnen groeien. Economische groei is niet duurzaam. Al kent verduurzaming ook een economisch potentieel, want groen is poen zeggen we bij ons op de marketingafdeling. Laten we die vragen vooral vervangen door de vraag hoe we duurzaam kunnen worden in plaats van kunnen groeien. In mobiliteit gaat het vooral om CO-reductie, dat is key, en bereikbaarheid. In de mobiliteit notitie wordt de nadruk gelegd op gedragsverandering, met het STOMP-principe onder andere. De insteek op gedragsverandering doet vreemd aan in notities over het fysieke domein. Die hebben weinig te maken met de psychologische wereld van verdragsverandering en een gezonde levensstijl. Gedragsverandering kan, zoals ook genoteerd staat, door de fysieke omgeving aan te passen, maar dit krijgt wat ons betreft nog te weinig body. De eerder aangehaalde spreker Rozeboom van de Fietsersbond -en niet de Fietsenbond zoals in beeld stond- gaf al een paar voorzetten. Ik heb er hier vanavond nog een paar gehoord en sommige hoop ik nooit meer te horen. Zoals ook benadrukt wordt, kunnen we als gemeente niet zelf beslissen over het spoor en de buslijnen. Toch het Koninginnelijntje naar Utrecht en de andere kant op via Baarn naar Amsterdam lijkt me cruciaal voor de leefbaarheid -toch een vaag begrip- en de bereikbaarheid van Soest. Nog één gedachte over gedragsverandering: het algemene gedrag, de sociale norm, is -niet alleen in Soest - gewoon niet duurzaam. Er is veel weerstand ook naar ander gedrag. Dat geldt in het bijzonder voor beleidsstrijd mobiliteit. Fossiele brandstoffen worden achteloos verstookt, want we hoeven niet zo nodig gezond en duurzaam te zijn. Als we vijf minuten reistijd kunnen winnen, pakken we gewoon de auto. Eigenlijk zou dat de uitzondering moeten zijn. Zoals vroeger rijden zonder gordel of met een slok op eigenlijk best wel kon. Als wij als samenleving op dit terrein kunnen veranderen, kan dat ook op het gebied van de andere startnotities. In de fasering van de startnotities is dat één van de grootste koppelkansen.

DE HEER DE WOLF (GGS): Water en groen. Eerst water: water en bodem zijn sturend. Mits de juiste afweging worden gemaakt, is dit een geruststellende gedachte. Als mensheid hebben wij de neiging de prioriteit bij ons eigen soort te leggen. Ons profijt kan ook samengaan met dat van andere wezens. Gelukkig. Daarom is de gedachte de diverse programma's te koppelen ook goed. De berging van water, al dan niet tijdelijk, zou ruimte vragen. Het moet ook in het kader van de Omgevingsvisie. Die klimaatverandering laat niet veel keus. Waar de opslaggebieden zouden kunnen komen, gaan we zien op de waardekaarten. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden, maar water is leidend. Van die opslaggebieden kan ook de natuur profiteren. Een wisselend waterpeil creëert vaak een prachtige biotoop. Het laat zich zelfs combineren met een binnenstedelijk netwerk van groen en water. Het voorkomt ook hittestress en de inwoners zullen zich beter voelen in een omgeving met meer vegetatie. Dat is beschermen en benutten. Combineer het afkoppelen van regenwater met het zoveel mogelijk uitfasen van straatkolken. Deze veroorzaken dierlijk leed en schade aan de populatie. Een lopende inventarisatie van defecten heeft ons in negatieve zin verbijsterd. Er zijn veel goede plannen. Een nieuw perspectief voor landbouw. Circulair met het grondwaterpeil omhoog, de biodiversiteit idem. Pak de versterking van tuinen aan en de daarmee vaak gepaard gaande volkomen gesloten schuttingen. Stimuleer de installaties van tanks voor de opvang van hemelwater en hergebruik thuis. Het staat allemaal wel zo ongeveer in de stukken. De kennis is er wel, maar nu ook de durf om knopen door te hakken. De aarde is geen wingewest. We moeten eerlijk delen, ook met het andere leven op deze planeet. Zo wordt de neerwaartse spiraal omgebogen in een meerwaarde spiraal. Dan over groen. Wat groen betreft: de knelpunten zitten waar mens en natuur elkaar raken. In het groot bij de keus waar te bouwen. In het klein waar we op wijkniveau groen en wateropvang zullen situeren zonder een nieuw knelpunt te creëren. Het is gepuzzel op macro en micro niveau. Goede monitoring geeft gereedschap voor een juiste keuze. De natuurpotentie kan er ten dele mee worden bepaald. In de plannen voor verhoging van de biodiversiteit past monitoring, een nulmeting, zodat vervolgens kan worden

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

gezien wat het plan ervoor effect hebben. Maak hierbij gebruik van de vele natuurorganisaties in ons dorp en in de regio. Zij leveren gratis hoogwaardige arbeid. Denk ook aan deze verenigingen bij het opstellen van waardekaarten. Ze hebben een schat aan kennis en expertise. Overweeg zonering voor groen gebruik. Durf nee te zeggen om uitwoning van onze bossen te voorkomen. Kijk naar de aard van het gebruik. Niet elke hype hoeft gefaciliteerd te worden. Dirigeer de vormen van recreatie die belastend zijn voor de natuur naar kleine gebieden, niet om te pesten maar juist om dingen te kunnen blijven doen. Laat rust in de bossen aan hen die het zoeken. Daarmee bedoel ik niet alleen de mensen. Met een goede koppeling van buitenstedelijke en binnenstedelijke natuur ontstaat beschermen en benutten. Het verhoogt ook het bewustzijn bij de inwoners. Waarom zou je iets beschermen dat je nooit ziet? Door de natuur op verantwoorde wijze plek te geven en deze te verweven met bebouwing ontstaan mooie kansen. Ik geloof niet dat we bang hoeven te zijn dat mijn gevreesde viervoetige naamgenoot zich een weg zal banen via Overhees en Smitsveen naar ons gemeentehuis. Mocht u deze angst voelen, draagt dan vooral geen rood kapje.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer De Wolf. Dan ga ik nu kijken naar de fractie van Soest2002. Meneer Vrakking.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dank u wel. Ook Soest2002 heeft kennis genomen van startnotitie wonen. Daar wil ik het eerst over hebben. Een uitgebreide notitie met als startpunt de Omgevingsvisie waarbij rekening dient te worden gehouden met andere ruimtevragers. Dat is gewoon het knelpunt. De doelstelling is om nieuwbouw onder andere naast ruimtelijke kwaliteit, financiële haalbaarheid en het behoud van het groen en dorps karakter van Soest ook te kijken naar nieuwe woonvormen voor zowel starters, senioren als mensen met zorg. Soest2002 heeft daar nog wel een paar opmerkingen/vragen over die ze graag in de startnotitie opgenomen wil zien. Er zijn door verschillende fracties opgemerkt de hoogbouwvisie. Daar kunnen we ons bij aansluiten. Daarnaast heb ik nog dat we graag zouden willen opgenomen zien dat de raad een adviesrecht krijgt bij projecten van twaalf of meer woningen, dat er een evaluatie wordt gehouden waarbij vastgesteld is hoe er gestuurd is op de kaders en dat na realisatie van projecten de aantallen sociale woningen gemonitord blijven, zodat de raad van alle tijden inzicht kan krijgen in hoeverre de realisatie van de doelen bereikt is. Dat is wat betreft wonen. Ik heb ook nog wat over de startnotitie werken. De doelstelling is om binnen de gemeentegrenzen een veelheid van werkgelegenheid te bieden met het oog op een vitaal en leefbaar Soest. Dat is prima. Een mooi streven, waarbij nog vele hobbels overwonnen moeten worden. Zo is de vraag of en waar nieuwe bedrijventerreinen ontwikkeld mogen worden en of deze terreinen dan aangesloten kunnen worden op het stroomnet. Verder ligt er een opdracht om bedrijventerreinen te verdichten en te intensiveren waarbij tevens de nodige aandacht voor verduurzaming is. Sinds april 2021 heeft college dan een motie van de raad op zich genomen om op het TBS-terrein de mogelijkheid van woningbouw naast industrie te onderzoeken. Last but not least ligt er ook nog een opdracht om toeristische en recreatieve ontwikkelingen een plek te geven. Soest heeft wel enig vertrouwen dat onderhandelingen met defensie de benodigde hectare zou kunnen opleveren, maar we hebben toch nog een aantal opmerkingen of vragen die we graag in de startnotitie opgenomen willen zien. Bij het overleg met de provincie over toekenning van bedrijventerreinen naast de benodigde hectare bedrijventerrein tevens aan te willen geven of te willen onderzoeken of centrales of kleine windmolens zouden kunnen worden volstaan in de energievraag voor de bedrijventerreinen. Bij vaststelling van de diverse bestemmingen de raad ook weer het adviesrecht te geven en de raad halfjaarlijks op de hoogte te brengen aangaande vordering in gesprekken met defensie en provincie. Dat was mijn inbreng.

VOORZITTER: Zijn er over de andere startnotities anderen van uw fractie die inbreng willen? Meneer Klandermans zag ik.

DE HEER KLANDERMANS (SOEST2002): Dank u. Ik zal het kort houden. Ik heb me gebogen over de startnotities water en groen. Wat het eerste betreft: we vinden de kaders die gegeven zijn voldoende om tot een verantwoorde uitwerking daarvan te komen. Er was wel een vraag die afgelopen dinsdagavond naar tevredenheid is beantwoord. Het ging om de rioolpersleiding van Soesterberg naar Soest. Deze heeft een te beperkte capaciteit om Soesterberg na voltooiing van de uitbreiding te kunnen bedienen, los van het feit dat het capaciteitsbeslag na herinrichting van de defensie plannen wel eens aanzienlijk zou kunnen zijn. We hebben inmiddels ook begrepen dat er krapte is aan capaciteit, die enerzijds wordt veroorzaakt doordat er ook Zeister rioolwater afkomstig van woonwagencamp Beukbergen via de persleiding wordt afgevoerd. We hebben begrepen dat de gemeente Zeist, en dat is positief, plannen heeft om een rioolzuivering te bouwen waarop het rioolwater uit kamp Beukbergen niet langer via onze persleiding wordt aangeboden.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

Mogelijk -en dat is dan een concrete vraag- kan in overleg met Zeist in de toekomst alle rioolwater uit Soesterberg daarheen meeliften zodat er een eind komt aan deze kwetsbare voorziening. We stellen ons voor dat uw college het gesprek daarover met Zeist gaande houdt. Dan over groen en landschap. Over deze kunnen we heel kort zijn. We zijn content met het feit dat de startnotitie groen en landschap is toegevoegd aan deze reeks startnotities. Deze is onmisbaar als component in het totaal. Groene natuur omvat de waarde klimaat, gezondheid, welzijn en diversiteit. De kaders die de notitie bevat zijn wat ons betreft voldoende om op een integrale wijze ook functioneel te kunnen zijn aan de overige omgevingsprogramma's. We wachten de uitkomsten met belangstelling af. Dank u.

DE HEER WELDINK (SOEST2002): Ik doe de energietransitie. Ten eerste wil ik een compliment maken voor de duidelijkheid van het document van de energietransitie. Ik heb ook geen vragen over de inhoud van het document, maar ik wil het wel even over de kaders hebben. Ik zou graag een onderzoek naar aquathermie willen toevoegen. Het blijkt dat de warmtepomp energie opbrengt en dit kan windmolens sparen. Dit onderzoek zou klaar moeten zijn als dat onderzoek naar de windmolens ter beschikking komt. Ik heb dinsdag met de procesambtenaar besproken hoe ik dat in de startnotitie wil kan opnemen. Hij gaf mij twee opties: vraag het gewoon aan de wethouder. Als hij het toezegt, ben je klaar. Of dien een amendement in. De eerste optie lijkt me het meest voor de hand liggend. Ik wil de wethouder dan ook verzoeken om direct na het goedkeuren van de startnotities een dergelijk onderzoek te beginnen. Dank u wel.

DE HEER CHRISTIAANS (SOEST2002): Ik ben de laatste, volgens mij. Ga er maar eens goed voor zitten. Ik probeer voor elf uur af te ronden. Mobiliteit: met veel genoegen heeft de fractie van Soest2002 kennis genomen van deze startnotitie. Ik wil beginnen met het voorblad. De gekozen foto -voor alle startnotities volgens mij, ik heb alleen die van mobiliteit gelezen- is wel heel treffend voor het thema mobiliteit. De duinen met heel veel voetstappen en in de verte wielsporen. Waarschijnlijk, hopelijk, van het voertuig van de boswachter of misschien wel van één van de bosbrand bestrijdingsvoertuigen van onze honderdjarige brandweer. Is dit een plaatje van de toekomst, zou ik bijna willen zeggen. Ik denk dat meneer Van der Wardt het daar niet mee eens is. Alleen maar voetstappen en maar één wielspoor gaat het hem denk ik niet worden, maar je weet het niet. Het laat wel zien hoe druk het is in de duinen. We weten ook dat het steeds drukker wordt in onze mooie gemeente. Heel goed dat met deze startnotitie als uitvloeisel van de Omgevingsvisie de eerste stappen zijn gezet om te komen tot balans in mobiliteit in Soest, die aansluit bij de behoefte van de inwoners van Soesterberg en Soest. Ook in balans met Europese, landelijke, provinciale en zelfs regionale kaders en in balans met de woon-, werk- en recreatiebehoefte in onze gemeente. Mooi ook dat betaald parkeren in deze startnotitie staat benoemd en met name dat die uitgesteld wordt. Wat ons betreft in ieder geval tot 2040 en ook daarna. Ook goed dat er een link gelegd met de energietransitie en de reductie van CO₂-uitstoot. Wellicht ook een duwtje in de rug met betrekking tot het vergroten van het aantal laadpalen in onze gemeente. Soest2002 omarmt het STOMP-principe, maar hecht vooral veel waarde aan hoe de inwoners van de gemeente erover denken. We zijn daarom ook heel nieuwsgierig naar de uitkomst van het participatietraject en de reactie van het college op dat traject. In dat traject zal dan ook de fietsersbond natuurlijk zijn inbreng kunnen hebben. Ik zal verder niet op de inhoud ingaan, maar wil wel met betrekking tot de inhoud afsluiten met de opmerking dat we denken dat de startnotitie voldoende brandstof heeft om tot een succesvol participatietraject te komen. We wensen het college en de betrokken ambtenaren dan ook veel succes met de vervolgstappen. Dank u wel, voorzitter.

VOORZITTER: Het is precies elf uur. Dat is best knap. Dank u wel voor al uw inbreng. Er zijn een x aantal vragen gesteld. Het is elf uur. Ik denk dat het goed is dat we nu even kort pauzeren, want we zijn alweer een poosje onderweg. Dat geeft het college de gelegenheid om op een aantal vragen te reageren nu en een aantal vragen zal op andere wijze aan de orde komen. Dat doet ook wel recht aan al uw inbreng. Ik begreep inmiddels dat het college ook een aantal dingen wel weer aan u kan meegeven zodat u dat kunt betrekken bij uw afweging over het vervolg. Als u dat goed vindt, dan schors ik nu even voor tien minuten. Dan krijgt u korte beantwoording van de wethouders per portefeuille.

VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen deze vergadering met de mededeling dat ik slecht nieuws en goed nieuws heb. Het slechte nieuws is voor het college, het goede nieuws is voor de raad. De hapjes van het college zijn bijna op en het goede nieuws aan de raad is dat het college zich voorgenomen heeft om kort te beantwoorden. Ik geef als eerst het woord aan wethouder Scholten.

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

WETHOUDER SCHOLTEN: Wederom dank, voorzitter. Ik wil namens het hele college heel veel dank uitspreken voor alle accenten, of aandachtspunten hoe u ze genoemd heeft, die u ons meegegeven heeft. U heeft enorm veel input gegeven en daar zijn we heel blij om. Vanuit de portefeuille participatie kan ik u ook zeggen dat ik verschrikkelijk blij ben met alle tips die rond participatie ook nog gedeeld zijn met ons. Heel veel dank voor uw inbreng. Om eventjes bij de beantwoording van de vragen rond de startnotitie wonen te beginnen: er werd gevraagd: "Kunt u niet eerder beginnen met bouwen, want dan gaat u vast met de provincie een overleg en dan is daar een mooie start gemaakt." Ik kan u zeggen dat wij in ons coalitieakkoord afgesproken hebben dat het bouwen na 2030 aan de orde is en de rest de lopende plannen. Als u vindt dat dat anders moet. Het is aan u als raad om daar kaders in mee te gaan geven. We hebben al omschreven dat parallel aan het proces om te komen tot locaties de gesprekken met de provincie wel opgestart gaan worden. We hebben het vermoeden dat we daar toch wel wat tijd voor nodig hebben. Wanneer bouw je voldoende zegt D66 en wat is een optimale balans dan tussen groen en rood? Ik kan u zeggen: dat is nou net de vraag die we stellen en waar we een antwoord op hopen te krijgen uit het nieuwe behoefteonderzoek dat we gaan opstarten, het behoefteonderzoek wonen. Daar komen deze antwoorden uit naar voren. U vraagt ook: "Welke locaties? Wie bepaalt welke keuze er gemaakt wordt voor woningbouwlocaties?" Dat is heel erg sterk afhankelijk van de locatie. Dat is de partij die daarover gaat. U zegt ook nog: het toetsingskader voor de participatie. Daar zult u toch iets duidelijk in mee moeten geven, want u kunt niet meer zo maar gaan participeren en achteraf zeggen: "Oh, sorry. Dit is hem niet geworden." We geven één heel duidelijk kader mee en dat is niet bouwen in een groen hoofdstructuur. Dat is een heel duidelijk kader wat in de participatie meegenomen wordt. PvdA vroeg: "We missen de rollen sturen en stimuleren." Dat vinden we een hele goede tip, dus veel dank. Die nemen we mee bij de uitwerking. Dan heb ik voor de startnotitie wonen de vragen beantwoord. Dank.

WETHOUDER TREEP: Drie startnotities, maar een paar vragen. Water, groen en energietransitie. Voor water was de belangrijkste vraag die ik hoorde van Soest2002 van heeft u overlegd met Zeist over de rioleringsproblematiek in Soesterberg? Ja, dat hebben we. We hebben eerder uw raad ook gevraagd om budget om de problematiek in beeld te brengen. Hoe zit dat riolsysteem in elkaar? Daar hoort ook bij dat we overleggen met onze partners en waterschappen in het veld voeren. Dat voor water. Groen: D66 vroeg naar andere aspecten, meer milieuaspecten, luchtkwaliteit. Je zou er ook geluid onder kunnen scharen en een aantal andere aspecten noemde u. Het programma groen en landschap gaat echt nu over de fysieke ruimtevragers van groen en landschap, terwijl dit milieueisen zijn waar ook normen voor zijn. Groen en landschap en ook andere programma's zullen wellicht thema's aan gaan raken, maar dat vraagt echt wel iets anders om daar uitspraken over te doen en gaat ook meer over veiligheid. Dat is niet belegd in het programma groen en landschap. Dan het programma energietransitie: Partij van de Arbeid gaf aan dat de tekst blijkbaar niet klopt met het coalitieakkoord. Het coalitieakkoord is leidend, dus daar kunt u dan van uit gaan, dat het de juiste tekst is. Vervolgens vroeg POS meer duiding bij de terughoudendheid in dat coalitieakkoord. Waar gaat dat dan over? In principe houden wij vast aan het uitnodigingskader voor energieopwekking en ook de RES 1.0 is vastgesteld door alle raden in onze RES-regio. Dat is wat telt. De terughoudendheid zit hem bijvoorbeeld nog in de onduidelijkheid over afstandsnormen tot woningen, waar nog geen landelijke richtlijn voor is, maar waar we allemaal met smart op wachten van wat is dat dan? Daar kunt u die terughoudendheid in terug lezen. Dan vroeg de VVD van zijn wij nou het braafste jongetje van de klas aan het spelen en eigenlijk CU-SGP vroeg een soortgelijke vraag van hoe kunnen we nou realistisch omgaan? Die 55% is een landelijke norm. We hebben in het programma een bijlage toegevoegd, bijlage één, waar we laten zien dat we al wat hoger zitten dan in 49% en we al bijna op 53% zitten, dus dat er heel veel kansen zijn juist om naar die 55% toe te groeien. Zeker nu we ook klimaatgelden hebben vanuit het Rijk om ook uitvoering te geven aan ons beleid en ook daarmee veel vrijwilligers in het veld weer kunnen stimuleren en mee kunnen nemen. Dat geldt ook bijvoorbeeld op het vlak van netcongestie. We komen echt een heel erg eind in de buurt. Dan lijkt me die doelstelling juist realistisch worden. Soest2002 heeft zich verdiept in de aquathermie. Dat is een bijzonder interessant onderwerp. De vraag is: wie doet nou onderzoek en waarom? Zouden we dat dan zelf moeten doen? Het is zo dat we in de RES-regio ook onderzoek doen naar aquathermie en dan specifiek ook op De Eng. Ook voor de vijvers bijvoorbeeld in Overhees is het waterschap daar druk mee bezig. We hebben daar echt onze partners bij nodig. We willen ook opschalen in de regio om dat onderzoek beter vorm te geven. Het lijkt me ook dat het daar thuishoort. Ik heb een presentatie en een eerste rapport daarover. Dat wil ik wel graag met u delen, zodat u ook zelf kunt beoordelen als raad: is dat voldoende of moet daarnaast nog iets opgetuigd worden in Soest zelf? Dat zal ik dan ook snel doen, want dat is een kwestie van opvragen in de regio. GGS had nog een vraag: "Laat de 55%

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

leidend zijn." Dat is nou precies een vraag die aan u hoort. Wat is leidend? Dat komt terug in dat afwegingskader waar wij heel graag van u horen: wat ligt nou boven wat? Die laat ik graag bij u. Convenant duurzaam bouwen als laatste, daar stelde D66 een vraag over. Wij kiezen voor brons, anderen kiezen voor goud. Ik denk dat het goed is om te vertellen dat het convenant duurzaam bouwen in Utrecht met bouwende partijen samen opgesteld is. Het was ook echt een vraag vanuit de bouwende partijen. Die hebben gezegd: "Laten we nou een gelijk speelveld creëren en kies daar in een minimum en daag ons ook vooral uit om meer te doen." Wij hebben voor brons gekozen. Wij denken dat dat het meest realistisch is. Het goede nieuws is dat ons voorbeeld, ons provinciale voorbeeld, opgepakt wordt bij het Rijk en dat het Rijk zelf dit gaat omvormen tot een maatlat die weer terugkomt naar ons. Het zou best kunnen dat het er dan weer net iets anders uitziet en met een beetje mazzel is het ook behoorlijk ambitieus. Vooralsnog dagen wij graag de markt uit, zien we dus brons als het minimum. Bij de vliegbasis ligt die op zilver. Dat is dan de provinciale ontwikkeling. We zien juist dat bouwers zelf ook met heel veel goede ideeën komen, zodat je vanzelf ook boven dat brons uitstijgt.

WETHOUDER VAN AALST: Dank u wel. Dan komt als eerste de vraag over de zondagsopenstelling. U vroeg naar het participatietraject. Ik kan u melden dat het participatietraject is afgerond. We hebben aan zowel inwoners als aan ondernemers vragen uitgezet om te horen: hoe denken zij over de zondagsopenstelling, zowel op de zondagen als op de feestdagen? De resultaten daarvan zijn we nu aan het verwerken. We verwachten voor de zomer de uitkomsten daarvan in de raad ter besluitvorming voor te kunnen leggen, samen met de verordening. In de planningskalender die deze week nog aan u wordt aangeboden ziet u daarvoor de exacte planning. Daarnaast vroeg de fractie van D66 heel specifiek aan de wethouder onderwijs, maar wij zijn een tik eigenwijs dus de wethouder mobiliteit zal straks ingaan op de fietsveiligheid. Daarnaast een aantal andere vragen van uw fractie waar ik wel een antwoord op zal geven namens het college. U vroeg naar de denkers en doeners. Een heel mooi onderscheid vinden wij zelf, een mooie karakterisering, van onze regio Amersfoort die is opgenomen in het ontwikkelbeeld, dus van de regio Amersfoort. Daar is onderzoek gedaan naar de bedrijvigheid in deze regio en is men na al dat onderzoek tot de constatering gekomen wat nou de kracht is van deze regio. Dat is dat we zowel de denkers als de doeners hebben. U vraagt non-verbaal wat dat zijn. Ik kan u aanraden het ontwikkelbeeld daar natuurlijk op na te lezen. Bij de doeners moet u denken aan bijvoorbeeld de vakmensen die met hun handen werken, die in de landbouw werken. Alles wat met de handen werkt. Bij de denkers moet u denken aan de adviesbureaus, alles wat met de geest werkt. Natuurlijk zullen ook allebei de handjes een geest nodig hebben, maar u begrijpt misschien wat ik bedoel. Juist die karakterisering is gemaakt, omdat dat dus de kracht van deze regio symboliseert waardoor er ook voor heel veel mensen werkgelegenheid is in deze regio en er ook hele mooie verbindingen tussen die twee soorten bedrijven kunnen ontstaan. De gezondheidssector is daar een voorbeeld van. Hoe gaat dat dan op bedrijventerreinen? Dat gaat soms heel goed samen, maar u zag ook in de startnotitie dat we onderzoek willen doen naar wat is nou een goede ruimtelijke en functionele structuur? Daar zal dit ook in terugkomen van hoe kunnen we zorgen dat bedrijven elkaar waar mogelijk ook versterken door in elkaars nabijheid te zijn? U vroeg ook naar het palet van de werkgelegenheid. In de startnotitie is ook opgenomen dat wij onderzoek gaan doen -dat is één van de redenen waarom we ook aanvullend budget vragen- naar die werkgelegenheid. Tot slot de vraag: wat is nou een toekomstbestendig profiel? Die vraag werd ook gesteld in de informatieavond die hier vorige week was. Het antwoord daarop kan ik alleen maar herhalen, namelijk: een toekomstbestendig profiel is dat wij ervoor willen zorgen dat hier ondernemers langdurig hun brood kunnen voorzien, dus dat zij duurzaam hier kunnen ondernemen, ook goed zijn voorbereid op wat komen gaat, zodat ze hier een levensvatbaar bedrijf hebben. Ik dank u ook voor alle aandachtspunten die zijn meegegeven en die heb ik genoteerd. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van Aalst. Dan tot slot wethouder Suna.

WETHOUDER SUNA: Dank, voorzitter. Er waren een paar vragen in het portefeuille wonen. Die ga ik eerst beantwoorden en dan ga ik over op mobiliteit. Wat wonen betreft: CDA vroeg van kijk even verder naar de leeftijdsopbouw van de komende jaren. Dan hebben we niet alleen maar 2030 en 2040, maar nog verder. Dat is natuurlijk iets wat we sowieso meenemen in de hele gedachte van het plan. Ook bij de uitwerking gaan we rekening houden met de verschillende demografische ontwikkelingen waar Soest mee te maken heeft, waaronder wonen met zorg. CU-SGP refereerde daar naar. De visie op wonen met zorg is onderdeel van omgevingsprogramma wonen. Dat wordt meegenomen. Wij zijn nu ook daar druk mee bezig en dan kijken we ook van als we weten dat we te maken hebben met een behoorlijke vergrijzing, hoe en welke vormen van woontypes kunnen we daarin hanteren? Dan was er een vraag over convenant duurzaam bouwen. Waarom gaan we niet

Raadhuisplein : 2023/3
Opiniërende Raadsbijeenkomst : 30 maart 2023

voor goud? Dat streven kan er natuurlijk altijd wel zijn. We gaan dat meenemen in de rest van het traject. Oh excuses, dan heb ik dat gemist.

VOORZITTER: Dat college spreekt met twee monden, maar hetzelfde antwoord. Dat vind ik best wel knap. Dat is mooi.

WETHOUDER SUNA: Dan houd ik het daarbij. Kort richting de VVD: u ging afwaarderen van een proefballonnen van minister De Jonge. Zo zien wij het niet. We zijn ook duidelijke afspraken daarover aan het maken. We hebben de woondeal ondertekent met 2/3 betaalbaar. U gaf ook aan dat er extra budget van 120.000 euro wordt gevraagd. Echter, dat is niet zo. Dat hebben we al in de begroting meegenomen. Met de startnotities wordt niet voor wonen geld gevraagd, maar voor andere deelprogramma's. Dan over mobiliteit. Het STOMP-principe is door meerdere fracties aan de orde gesteld. Dat is het uitgangspunt dat we hebben. Dat komt van de Omgevingsvisie. Dat heeft u zelf eerder vastgesteld om op die manier te kijken en die manier uit te werken. Dat is gehoor geven aan wat nu in de startnotitie wordt gedaan. Als u er anders over denkt, kunt u daar zelf over beslissen. Wat gaat dat betekenen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we Soest bereikbaar houden? CU-SGP refereerde daar naar van de lijn van Baarn naar Utrecht door Soest willen we zeker behouden. Onze inzet zal zijn om dat te behouden. Dat is het belang. We gaan onderzoeken op welke manier we dat kunnen doen. Dat kan bouwen zijn rondom het station, maar ook kun je denken aan kantoren of andere manieren van bijvoorbeeld mobiliteit dat je sneller bij het station kan komen met je fiets of lopend of wat je maar kan bedenken. Op die manier zit de focus daar op. Plan b is om te kijken van wat zijn nog de alternatieven die we daarin kunnen meenemen om dat te kunnen versterken? Andere onderzoeken naar andere vormen, zoals u aangaf en andere fracties ook, is op dit moment niet aan de orde. Wel is het zo dat we qua RegioPoort kijken naar Soesterberg met name waarin we hopen dat ook onderdeel van RegioPoort Soesterberg goed bereikbaar wordt. Ik denk dat de fractie van POS er blij mee zal zijn dat we de bussen niet langs de A28 alleen maar laten rijden als HOV-verbinding, maar ook door het dorp Soesterberg zodat de huidige en de nieuwe inwoners daar gebruik van kunnen maken. Dan was er een vraag gesteld, ook door CU-SGP, over Soest-Hilversum, de fietslijn. Binnenkort krijgt u een voorstel vanuit ons die we samen met de regio doen voor de fietsverbinding Amersfoort-Hilversum, die ook door Soest gaat. Daarin hopen wij u ook perspectief te bieden over hoe de toekomst gedachte is met de fietslijn vanuit Soest naar Hilversum. Dat zal wellicht net een andere variant kunnen zijn. Dat gaan we verder bespreken in de regio, met onder andere collega's van Baarn, maar ook met Amersfoort zijn er gesprekken die we ook met de provincie voeren om binnen het project verder te kijken naar zaken die ons raken. Daar zit dit ook in. Dan kijk ik even verder welke vraag er nog over was. Knelpuntanalyse van GroenLinks, onderwijs koppeling naar de fietsen. Wij hebben in het omgevingsprogramma verkeersveiligheid en subthema's daaronder zijn schoolzones. Daarin gaan wij expliciet kijken en ook het onderzoek van de Fietsersbond wordt daarin meegenomen. In die gaan we daar ook zeker iets mee doen. Als laatste, hopelijk als afsluiter, betaald parkeren werd genoemd. Betaald parkeren staat in het coalitieakkoord. Dat gaan we niet doen in deze periode. In de Omgevingsvisie staat dat we het niet uitsluiten. Mooier kan ik het niet maken. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Suna als laatste namens het college. Als u het goed vindt, denk ik dat wij een hele goede avond hebben gehad. De complimenten heeft u kennelijk al van het college gehad bij monde van wethouder Scholten. Ik zou zeggen: hier gaan we op kauwen. Ik zie de fractievoorzitters maandagavond om nog eens op het proces te beraden voor 20 april. U heeft nog een vraag, meneer Vrakking? Ik was eigenlijk van plan om naar afronding te gaan en hier geen twee termijnen over te doen.

DE HEER VRAKKING (SOEST2002): Dat begrijp ik dat u dat wil. De fractie Soest2002 heeft een drietal vragen gesteld waar ik geen antwoord op heb kregen. Als het meegenomen gaat worden
VOORZITTER: Er zijn nog meer vragen die nog niet beantwoord waren. We hadden gezegd: "We zullen alle vragen schriftelijk beantwoorden", maar wij dachten dat het voor het maken van het behandelvoorstel voor maandagavond, dus de vragen die nog niet beantwoord zijn daarvan heeft het college de intentie om die schriftelijk te beantwoorden. Dat zijn ook dus de vragen van Soest2002.

4. Sluiting

VOORZITTER: Goed. Dat allemaal gezegd hebbend: u bent het kennelijk met mij eens, want ik hoor geroezemoes. Ik wil u danken voor al uw inbreng. Ik wens u wel thuis. Ik sluit deze vergadering.